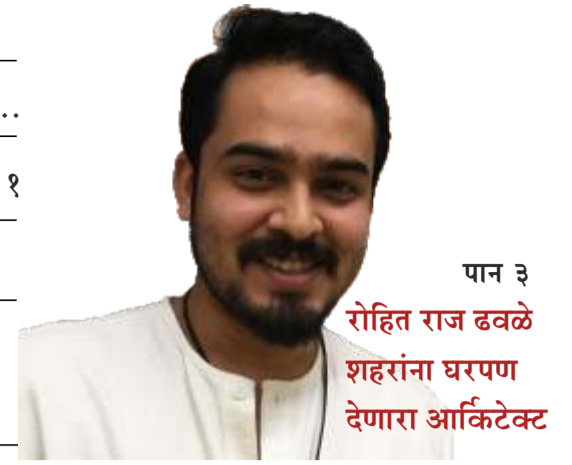

- पान ०२ नव्या युगाशी जमवून घेताना...
- पान ०४ असे हे अद्भुत सूक्ष्म विश्व: भाग १
- पान ०५ स्वर्गारोहणाचे गाईड!
- पान ०९ फसलेली गुंतवणूक, फणाधारी मित्र आणि बरच काही .....

नवीन मैदान व उद्यान पार्लेकरांना मिळणार 'दिवाळी गिफ्ट'

विलेपार्ले, अंधेरी हे दाट लोकवस्तीचे व विमानतळाला नजीकचे विभाग. यामुळे येथील भूखंडांना नेहमीच चढा भाव राहिला आहे. त्याच कारणाने येथील काही भूखंड बिल्डर लोकांनी हडपण्याचा प्रयत्नसुद्धा मोठ्या प्रमाणात केला गेला आहे. अशा परिस्थितीत महानगरपालिकेच्या अखत्यारितील एक मोठा भूखंड तीस वर्षे तर एक लहान भूखंड गेली आठ वर्षे पोहोच रस्ता नसल्याने विनावापर पडून होता. हे दोन्ही उद्यान व मैदानासाठी राखीव ठेवण्यात आलेले भूखंड होते. नित्यानंद मनपा शाळेमागे जम्बो दर्शन विभागात ५३०० चौ.फुट व ३००० चौ. फुट असे हे दोन भूखंड आहेत. वॉर्ड ८४ चे नगरसेवक अभिजीत सामंत यांच्या प्रयत्नातून पालिकेतर्फे यातील मोठ्या भूखंडावर खेळाचे मैदान व लहान भूखंडावर लहान मुलांची खेळण्याची बाग बनवली जाणार आहे. प्रशासनाकडे पाठपुरावा करून शाळेच्या जागेतून साडेचार मीटर रुंद पोहोच रस्ता सामंत यांनी मंजूर करून घेतला आहे.

२०२० सालच्या प्रारंभीच या भूखंडावर उद्यान उभारण्याची निविदा काढण्यात आली होती परंतु कोरोनामुळे निविदा मंजूर होऊन कार्यदिश मिळण्यास नोव्हेंबर उजाडला. २५

डिसेंबर रोजी कामाचा शुभारंभ झाला असून पुढील तीन महिन्यात हे काम पूर्ण होण्याची अपेक्षा आहे. याच उद्यानात ३२५ मीटर लांब व ७ मीटर रुंद असा चालण्याचा मार्ग (walking track) देखील बनवण्यात येणार आहे ज्याचा या परिसरातील लोकांना खूप उपयोग होऊ शकेल. सध्या पार्ल्याच्या या भागात फक्त प्रबोधनकार ठाकरे उद्यानातील चालण्याचा रस्ता लोकांना उपलब्ध आहे त्यामुळे अनेकदा येथे खूप गर्दी होते. या नवीन उद्यानामुळे एकाच ठिकाणी होणारा गर्दीचा भारही कमी होण्यास मदत होईल.

हे एक चांगले कार्य घडताना काही वर्षांपूर्वी पार्ल्यातीलच मालवीय रोडवरील आरक्षित भूखंडावर उद्यान उभारले जाणार होते त्याची आठवण होणे सहाजिक आहे. तेथे दिव्यांग मुलांसाठी उद्यान उभारले जावे असे आग्रही प्रतिपादन 'आम्ही पार्लेकर'ने केले होते. पार्ले परिसरातील दिव्यांग मुलांच्या शाळांनी व सामाजिक संस्थांनी ही कल्पना उचलून धरली होती. मनपाकडून हा प्रकल्प मंजूर होऊनही आजही तो भूखंड विकसित झालेला दिसत नाही. यावेळी असे होऊ नये, त्याचप्रमाणे मालवीय रोडवरील भूखंडावरील कामही संबंधित राजकीय नेतृत्वाने व प्रशासनाने नेटाने पूर्ण करावे अशी अपेक्षा सर्व पार्लेकर करत आहेत.

पार्ले
BAZAAR
www.parlebazaar.com
Vile Parle's Own Business Platform
is
LIVE

Madhav J. Pangaonkar
952554249
pmadhav9999@yahoo.com

Sri Associates
BUY / SELL / RENT

Res & Comm. Properties
Flats, Bungalows, Res & Industrial Plots,
Offices & Shops
MUMBAI -PUNE-NASHIK

Suyash CHS, Flat No.13, Yashwant Nagar,
Talegaon Dabhade, Pune - 410507

15% Off
On orders above 1500

Green house
RESTAURANT & BAR

Your favourite Indian, tandoori, Chinese and
Kolhapuri Dishes now delivered to you

Order Now

Tel :: 022-26151104 / 022-26102593
Mob :: 91677 12275 / 91677 12279

You can order online from Zomato and Swiggy also

संपादकीय

कोणाच्या आत्महत्येविषयी ऐकले कि वाईट वाटतेच, दुःख होतेच पण त्याच बरोबर एक प्रकारचे कुतुहल देखील जागृत होते. का वाटले असेल त्याला (किंवा तिला) जीवन संपवावेसे? असे कुठले दुःख जगण्यापेक्षा मोठे असते? आत्महत्या करायला किंवा फक्त तसा निर्णय घ्यायलासुद्धा एक प्रकारची हिम्मत लागते म्हणतात. कितपत खरे आहे हे? डॉक्टर म्हणतात अशा व्यक्तीच्या मेंदूत 'केमिकल लोचा' होतो व त्यामुळे तिला तर्कशुद्ध विचार करता येत नाही. असेलही हे खरे पण आत्महत्या करायला निघालेल्या माणसाची मानसिक स्थिती कशी असेल? नेमक्या काय भावना त्याच्या मनात येत असतील? हा कायमच एक अनुत्तरीत राहिलेला प्रश्न आहे.

'एकांत' हा धीरगंभीर, शांत असतो व काहीवेळा हवाहवासाही वाटतो मात्र 'एकटेपणा' हा नेहमीच करुण व दुःख देणारा असतो. आजच्या जीवघेण्या स्पर्धेच्या युगात, विशेषतः मुंबईसारख्या अतिवेगवान शहरांमध्ये माणूस एकटा पडत चालला आहे ह्यात शंका नाही. मित्रांनासुद्धा स्पर्धक समजणाऱ्या ह्या जगात दुसऱ्याचे दुःख, वेदना कोण ऐकून, समजून घेईल? तरी बरे, आपल्या पाल्यात उच्च प्रतीचे सामाजिक जीवन आहे. सांस्कृतिक कार्यक्रमांची रेलचेल आहे, खेळाची मैदाने तुडुंब भरलेली आहेत, सदैव बहरलेले मित्रांचे अड्डे आहेत, उपहारगृहातील (व बारमधील सुद्धा) गर्दी ओसंडून वहात आहे. पण गर्दीत माणूस नेहमी एकटाच असतो असे म्हणतात. आपल्या सर्वांचीच अवस्था काहीशी अशीच होत चालली नाही ना? त्यात आता कोरोनामुळे प्रत्यक्ष भेटी कमी होतायत, संसर्गाचे सावट तर आहेतच. ह्या सर्वांमुळे आपण अधिकाधिक एकलकोंडे, आत्मकेंद्री व एकाकी होत चाललो आहोत का?

हे जीवन सुंदर आहे, आनंदमय आहे कि निरंतर वेदना व दुःख देणारे आहे, हे आजपर्यंत कोणीही ठामपणे सांगू शकलेले नाहीये कारण ते तसे कुठल्याही रंगाचे नसतेच. ते कसे घडवायचे, फुलवायचे हे सर्वस्वी आपल्याच हातात असते व आपण जिथे रहातो त्या पाल्यात आपल्या नशीबाने अशा अनेक संधी आज उपलब्ध आहेत.

म्हणूनच अशी एखादी दुर्दैवी घटना पाल्यात घडल्याचे कानावर येते तेव्हा दुःख होते, मन विषण्ण होते, त्या व्यक्तीविषयी, तिच्या कुटुंबाविषयी सहानुभूती तर वाटतेच पण त्याच बरोबर तो इथल्या समृद्ध जीवनशैलीचा, आपल्या सर्वांचा व पर्यायाने पाल्याचा पराभव आहे अशी अपराधी भावना सुद्धा होते!

नव्या युगाशी जमवून घेताना...

माणूस हा परिस्थितीशी किती पटकन जुळवून घेतो नाही? जेव्हा २०२० साली कोरोना या शब्दाशी आपला परिचय झाला तेव्हा महिन्याभरात धडाधड सर्व शाळा, महाविद्यालये, ऑफिसेस, कारखाने यांचे दरवाजे बंद झाले. न भूतो न भविष्यती अशी परिस्थिती तयार झाली. पहिले दोन महिने म्हणजे साधारण मार्च, एप्रिल २०२०चे महिने या धक्क्यातून सावरण्यात गेले. एखादा उंदीरही पिंजऱ्यात अडकला तर सुटायची धडपड करत असतो तर प्रगल्भ मेंदूच्या माणसाने या कोरोनारूपी पिंजऱ्यातून आपली सुटका करायचे प्रयत्न चालू केले नाहीत तरच नवल होते. पिंजऱ्यातून शारीरिक सुटका अजून पूर्णपणे झाली नाही पण आपले जीवन पूर्ववत जगायला जगभरच्या लोकांनी या दिड वर्षात ज्या कल्पकतेने या आभासी डिजिटल जगाशी जुळवून घेतले आहे त्याला तोड नाही.

भारताने जेव्हा डिजिटल इंडियाची सुरुवात २०१५ साली केली तेव्हा हा उपक्रम पुढच्या पाच वर्षात प्रत्येक भारतीयांशी जोडला जाईल याची कुणाला पुसटशीही कल्पना नव्हती. अगदी गेल्यावर्षीपर्यंत आपले डिजिटल उद्योग तेही काही ठराविक वर्गासाठीच हे बँकिंग, ट्रेडिंग आणि माहितीच्या देवाणघेवाणीपुरते मर्यादित होते. वर्किंग फ्रॉम होम हि चैन होती आणि ऑनलाईन शिक्षणाच्या विश्वासाहतेबद्दल लोकांच्या मनात शंका होती. कित्येक मोठे मोठे उद्योग हे माहिती तंत्रज्ञानाच्या जाळ्यापासून दूर होते तेव्हा त्यांना वर्किंग फ्रॉम होम या प्रकाराशी दुरान्वयेही संबंध नव्हता. शिक्षण, वैद्यकीय, अभियांत्रिकी ते अगदी मनोरंजनाच्या क्षेत्रापर्यंत आपापल्या क्षेत्राच्या कक्षेत दिग्गज असलेली मंडळी डिजिटल किंवा संगणक वापरापासून दूरच राहत होती. याचे मुख्य कारण म्हणजे तशी काही निकडीची गरज नव्हती त्यामुळे कित्येक क्षेत्रात डिजिटल साक्षरतेचा अभावच होता. भारतीय समाजव्यवस्थेच्या दृष्टीनेसुद्धा लोकांचे बँकेत जाणे किंवा अगदी फॅमिली डॉक्टरकडे जाणेही एक सोशलायझेनचा भाग होते.

कोरोनाने जेव्हा लोकांचे एकमेकांना भेटणेच बंद करून टाकले तेव्हा सर्वच क्षेत्रात या डिजिटल साक्षरतेचा प्रसार वाढणे अनिवार्य बनले. जून २०२० चे शैक्षणिक वर्ष कसे चालू करायचे याबाबत शिक्षण क्षेत्रात विचारविनिमय सुरु झाला. याचवेळी मायक्रोसॉफ्ट, गुगल सारख्या कंपन्यांनी आपले कॅम्प्युनिकेशनसाठी असलेले मायक्रोसॉफ्ट ऑफिस किंवा गुगल शू सारखे प्लॅटफॉर्म त्यांनी शिक्षणक्षेत्रासाठी खुले केले. जून २०२० ला शैक्षणिक वर्षाच्या शाळेच्या पहिल्या दिवसाची घंटा हि डिजिटल प्लॅटफॉर्मवर जी वाजली ती आजतागायत तशीच वाजत आहे. शाळेतील अभ्यासाच्या

विषयापासून ते अगदी व्यायाम, चित्रकलेच्या शिक्षकांनासुद्धा अल्पावधीत डिजिटल साक्षर व्हावेच लागले. डॉक्टरांचे कन्सल्टिंग व्हिडीओमार्फत होऊ लागले. शैक्षणिक ते विविध छंदापासूनचे क्लासेस ऑनलाईन चालू झाले आणि भारतात ऑनलाईन शिक्षणाचा खऱ्या अर्थाने प्रसार झाला.

या कालखंडात जर सर्वात आमूलाग्र क्रांती कुठे झाली असेल तर ती उद्योग क्षेत्रात. औषधनिर्मिती ते अगदी जड धातू निर्मितीपर्यंत अनेक महाकाय उद्योग जे पारंपरिक पद्धतीने उत्पादन करत होते त्यांना जर बहुतांशी कर्मचाऱ्यांना घरून काम करायची परवानगी द्यायची असेल तर कर्मचाऱ्यांना नुसता लॅपटॉप देऊन भागणार नव्हते. उत्पादन क्षेत्रात संपूर्ण प्रक्रियेत सुसूत्रता आणण्यासाठी प्रक्रियेचे स्वयंचलन किंवा ऑटोमेशन करणे जरूरीचे बनले. मानवी हस्तक्षेपाशिवाय स्वयंचलित प्रक्रिया झाल्याने घरून त्यांच्यावर नियंत्रण ठेवणे तर शक्य झालेच पण उत्पादनक्षमताही वाढली. बँका, अनेक उद्योगांचे ग्राहकसेवा कक्ष असे जे ग्राहकाभिमुख उद्योग आहेत त्यांना ग्राहकांसाठी माहिती द्यायला मनुष्यबळ उपलब्ध नसल्याने स्वयंचलित चॅट मार्फत ग्राहकांना माहिती देणाऱ्या सेवा अवतरल्या. हे सर्व बदल घडवून आणायला माहिती आणि तंत्रज्ञान कंपन्यांना काम तर मिळालेच पण त्यांना आपली सेवा ग्राहकाकडे प्रत्यक्ष न जाता देता येईल असे बदल करावे लागले.

दुसरीकडे जीवनावश्यक वस्तूंच्या यादीत न येणारी पण अत्यंत गरजेची अशी क्रीडा आणि मनोरंजनाची दालनेही डिजिटल माध्यमातून पुन्हा आपल्या भेटीला यायला लागली होती. प्रेक्षकांशिवाय सामने आणि दर्दी रसिकांशिवाय गाण्यांचे कार्यक्रम आपल्याला घरबसल्या मिळायला लागले. सुरवातीला हे पचणे अवघड

होते पण कालांतराने याच्याशीही आपण जमवून घेतले.

कोरोनाशी जमवून घेत आपण जगायला लागलो होतो पण या महामारीचा नायनाट करणे हे गरजेचे होते. कोरोनाच्या उत्पत्तीपासून त्याच्यावर मात करायला लस निर्माण होण्याचा कालावधी हा जेमतेम वर्षाचा होता. याआधी कुठच्याही लसनिर्मितीसाठी काही दशकांचा कालावधी लागायचा पण कोरोनाच्या लसी वर्षभरात कशा उपलब्ध झाल्या या कोड्याचे उत्तर पुन्हा माहिती तंत्रज्ञान क्षेत्रातील क्रांतीमागे आहे. हजारोनी कागदपत्रांचे पृथ्थकरण करून त्याचे अनुमान काही सेकंदात देऊ शकणारी यांत्रिक संज्ञा किंवा आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स सारख्या तंत्रज्ञानांनी औषधनिर्मितीचा कालखंड महिन्यांतून दिवसांमध्ये आणला.

कुठचाही बदल स्विकारायला सुरवातीला विरोध हा असतोच पण तो बदल जर सक्तीने अमलात येऊन जीवनाचा भाग होणार असेल तर तो बदल स्वीकारायला काही पर्यायच उरत नाही. कोरोनाने आपल्याला जे आयुष्य वेगळ्या प्रकारे जगायला शिकवले ते असेच अनेक बदल सक्तीने अमलात आणायला लावून. गेले वर्ष हे आपण आशावादावर काढले पण हे बदल आपल्या नवजीवनाचा भाग झाल्याने आपण या वर्षी कोरोनाच्या संपूर्ण नायनाटाचा आशावाद सोडून नवीन आयुष्य स्वीकारले आहे.

हे सर्व बदल जरी अपरिहार्य होते तरी त्याचे नकारात्मक परिणामही दुर्लक्षण्यासारखे नाहीत. कामापासून ते मनोरंजनापर्यंत सर्वच स्क्रिनवर असल्याने लोकांचा स्क्रिन बघायचा वेळ प्रचंड वाढला. डोळ्यांवरचा ताण, आभासी दुनियेत अतिरिक्त रमणे किंवा शास्त्रीय प्रमाणापेक्षा वेगळ्या पद्धतीने संगणकावर काम करायला तासनतास बसण्याने मन आणि पाठीचे विकार हेही या नव्या आयुष्यात वाढले. बाहेर पडून मोकळा श्वास घेणे बंद झाले, मनुष्य हा कळपात राहणारा प्राणी असला तरी हे सर्व प्रत्यक्ष कळप बंद होऊन डिजिटल कळप झाल्याने अनेकांना या बंदिस्त वातावरणात नकळत मानसिक नैराश्य आले. जे उद्योगधंदे डिजिटल स्वरूपात आणणे शक्य आहे ते तरले पण काही उद्योगधंदे हे पार बसले. पर्यटन उद्योग, इव्हेंट मॅनेजमेंट सारखे उद्योग जवळपास संपूर्णपणे डबघाईला आले. कोरोनापूर्व काळात एका मीटिंगला मुंबईहून दिल्लीला जायचे असेल तर टॅक्सी, विमानकंपनी, हॉटेल आणि वाटेत जिथे खाऊ ती उपाहारगृहे या सर्वांचा उद्योग चालायचा. आज कंपनीचा कर्मचारी मिटिंगला पाठवायचा खर्च

पान ३ वर

आम्ही
पार्लेकर

संपादक
ज्ञानेश चांदेकर

संपादकीय सहाय्य
२३मी मावळकर
पूर्वा कळंब्रे
editorial@parlekar.com

जाहिरात व्यवस्थापन
रोहित जाधव
marketing@parlekar.com

सजावट व मांडणी
विश्र्वास महाशब्दे

निर्मिती
अनिता चांदेकर

www.facebook.com/AamhiParlekar http://aamhiparlekarblog.wordpress.com
कार्यालय : १, अक्का, महात्मा गांधी मार्ग, विलेपार्ले (पूर्व), मुंबई-४०००५९.
फोन : २६९२२४७५ / २६९१२३७६ / ई-मेल : info@parlekar.com वेबसाईट www.parlekar.com

GOLDEN GATE PROGRAMME

107 B, 1st Floor, Hemu Arcade, Vile Parle (W), Mumbai 400056
www.goldengatetoiit.co.in

ATTENTION

STD-X STUCENTS (ICSE, CBSE, IGCSE, SSC) 2 YEAR GROUP TUITION PROGRAMME FOR

JEE MAIN AND JEE ADVANCED

Covering

JEE Main, JEE Advanced, BITSAT, MHT CET

Chemistry : Dr. U.R. Kapadi
Ph.D., IIT (Bombay)
Prof. Tarun Ahirwar
B.Tech. (IIT ISM Dhanbad)
Physics : Prof. Manoj Karmarkar
M.Tech., IIT (Bombay)
Prof. Indraneel Naik
M.Tech. (NIT)
Mathematics : Prof. Vinayak Antarkar
B.Tech., IIT (Bombay)

JEE MAIN AND MHT CET

Covering

XI, XII (HSC), MHT CET, JEE MAIN
Chemistry : Dr. U.R. Kapadi
Ph.D., IIT (Bombay)
Prof. Pritam Panchal
M.Sc., IIT (Bombay)
Physics : Prof. Devendra Verma
M.Sc. Physics
Prof. Saurabh Phansalkar
M.Sc. Physics
Mathematics : Prof. Vinayak Antarkar
B.Tech., IIT (Bombay)
Prof. C.C. Thite
B.Tech., IIT (Delhi)

Seminars / Entrance Tests / Counselling Sessions. CONTACT US : Prashant Sir : 7039679129 / 9004607404

पान २ वरून
नव्या युगाशी जमवून घेताना...

वाचून नफा वाढला असेल पण इतर चार उद्योगधंद्यांचा तोटा वाढला आहे. देशाच्या अर्थकारणात असा एकूण नफातोटाचा हिशेब अधिक-उणे आकडे दाखवत असेल पण सर्वच उद्योग कसे जिवंत राहतील याची तारेवरची कसरत सर्वच देशांना करावी लागत आहे.

कोरोना आपत्ती हि वादळासारखी आहे. जे लव्हाळ्यासारखे लवचिक बनून थोडेसे वाकून का होईना तगून राहिले आहेत ते उद्या पुन्हा नव्याने उभी रहायची आशा बाळगत आहेत. या आपत्तीला तोंड द्यायला किती लवचिकपणे आपण आपल्याला बदलत नवीन तंत्रे अवगत करतो हे महत्वाचे आहे पण इतकी वर्षे फोफावलेल्या वटवृक्षांना असे अचानक लव्हाळ्यासारखे लवचिक होणे शक्य नाही तेव्हा वादळाला तोंड दिले तरी किंवा वाकायचा प्रयत्न केला तरी मोडणे हेच नशिबी असेल. आजतरी 'वो सुबह कभी तो आयेगी' या आशेवर जगण्यापलीकडे आपल्या हातात दुसरे काही नाही.

निमिष वा. पाटगांवकर
९८७०४६९९९३

रोहित राज ढवळे..... शहरांना घरपण देणारा आर्किटेक्ट

एक उत्तम इमारत बांधायला जशी एका बिल्डरची मेहनत असते त्यापेक्षा कितीतरी जास्त त्यामागे श्रम असतात ते वास्तूविद्या विशारद अर्थात आर्किटेक्टचे कारण त्या इमारतीला सौंदर्य आणि त्यातल्या घरांना घरपण द्यायचं काम तोच करत असतो. आज आपण पार्ल्यातल्या अशाच एका आर्किटेक्ट बदल जाणून घेणार आहोत. रोहित राज ढवळे एक असा आर्किटेक्ट जो फक्त घरांनाच नाही तर शहरांनाही घरपण देतो.

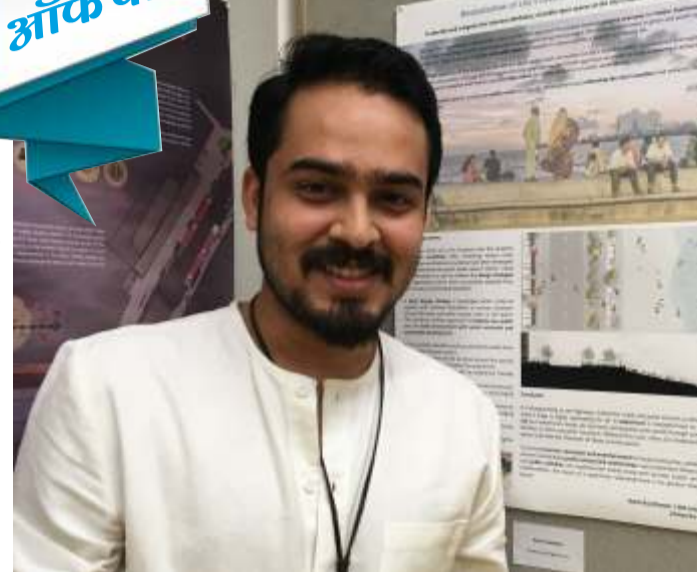
रोहित मूळचा पार्ल्याचा. विलेपार्ले पश्चिम येथील सेंट झेवियर्स शाळेत त्याचं शिक्षण झालं आणि भवन्स कॉलेज, अंधेरी इथून त्याने १२वी पर्यंतचे शिक्षण विज्ञान शाखेतून घेतलं. अगदी लहानपणापासून त्याला चित्रकलेची आवड त्यामुळे जरी घरचे त्याला त्याने इंजिनीअरिंग करावं असं सांगत होते तरी त्याचा ओढा सुरुवातीपासून वास्तूविद्या अर्थात आर्किटेक्टचर ह्या शाखेकडे होता. तो त्याच्या कुटुंबातील सातवा आर्किटेक्ट आहे हे खरंच गौरवास्पद आहे. प्रवेश परीक्षेत उत्तम गुणांनी पास होऊन जरी त्याला जे. जे. स्कूल मध्ये प्रवेश मिळत होता तरी त्याने मुंबई बाहेरचं जग पाहवां, हॉस्टेल मधील आयुष्य एन्जॉय करावं ह्या हेतूने

नाशिक गाठलं आणि आपलं पदवी पर्यंतचे शिक्षण नाशिकच्या MVPS College of Architecture मधून केले. रोहित स्वतःच सांगतो कि तो अतिशय खोडकर विद्यार्थी होता त्याने हॉस्टेल मधील वर्ष खूप

लिओ परेरा ह्यांनी घेतला त्यावेळी परेरा ह्यांनी मुद्दाम रोहितला सांगितलं कि इथे तुला शिकायला मिळेल पण पैसे मिळणार नाहीत, रोहित हो म्हणाला आणि परेरा ह्यांनाही हेच ऐकायचं होतं कि खरंच ह्या मुलाला शिकायचं आहे कि फक्त पैशात रस आहे. त्यांच्या फर्म मधील अनुभव रोहितच्या आयुष्याला कलाटणी देणारा ठरला. रोहित त्यांना गुरु मानतो. जे तो शिकला त्यापेक्षाही जास्त त्याला परेरा ह्यांच्याकडून मिळालं. त्यांनीच रोहितला मास्टर्स पदवी परदेशातून घ्यायचा सल्ला दिला जेणेकरून जगात काय चाललंय ह्याचा त्याला अनुभव मिळेल आणि तो अजून मोठ्या स्तरावर काम करू शकेल. पदवी अभ्यासक्रमाच्या शेवटच्या वर्षी रोहितचा प्रबंध होता वर्सोवा कोळीवाड्याचा पुनर्विकास. त्याचा तो प्रबंध त्याने तत्कालीन महानगरपालिका आयुक्त अजोय मेहता ह्यांनाही दाखवला होता.

पुढे मुंबईला परत आल्यावर मास्टर्सची पदवी घ्यायच्या आधी त्याने अनेक प्रथितयश आर्किटेक्टचर फर्म्समध्ये काम केलं जसं कि 'पी.जी. पत्की', 'आभा लांबा अँड असोसिएट्स', 'ऑबझर्वर रिसर्च फौंडेशन', 'वर्ल्ड रिसोर्सेस इन्स्टिट्यूट', 'रतन बॉटलीबॉय कन्सल्टंट्स' इत्यादी ह्या सर्व फर्म्समध्ये काम करताना त्याला प्रत्येक वेळी नवा अनुभव मिळाला. कधी एच (पश्चिम) वॉर्डचा पुनर्विकास मध्ये अर्ज केला. त्याचा इंटरव्यू सुद्धा स्वतः

पुढे मुंबईला परत आल्यावर मास्टर्सची पदवी घ्यायच्या आधी त्याने अनेक प्रथितयश आर्किटेक्टचर फर्म्समध्ये काम केलं जसं कि 'पी.जी. पत्की', 'आभा लांबा अँड असोसिएट्स', 'ऑबझर्वर रिसर्च फौंडेशन', 'वर्ल्ड रिसोर्सेस इन्स्टिट्यूट', 'रतन बॉटलीबॉय कन्सल्टंट्स' इत्यादी ह्या सर्व फर्म्समध्ये काम करताना त्याला प्रत्येक वेळी नवा अनुभव मिळाला. कधी एच (पश्चिम) वॉर्डचा पुनर्विकास मध्ये अर्ज केला. त्याचा इंटरव्यू सुद्धा स्वतः

पार्ले BAZAAR

www.parlebazaar.com

Vile Parle's Own Business Platform

is

LIVE

तुमचा व्यवसाय पाल्यति आहे का ?

तुमचा व्यवसाय रजिस्टर करा www.parlebazaar.com वर आणि पोहोचा पार्लेकरांपर्यंत एकाच Click वर !

www.parlebazaar.com वर तुम्हाला तुमचे बिझनेस पेज, मायक्रोसाईटही बनवता येईल.

आजच रजिस्टर करा www.parlebazaar.com

A Joint Venture of:

FOR DETAILS CONTACT:
9769261182 / 8169825961 / 8104286202
email: parlebazaar1@gmail.com

Dear School Students of Grades 5 to 8, Learn French online from the convenience of your home.

Teacher : Priya M, DELF (Diplôme d'Etudes en Langue Française) +91 9527373161

“Fine-tune your singing skills”

Online classes for Classical Singing

Aspiring Singers of all ages are welcome!

Teacher : Priya M, Sangeet Visharad (Gandharva Mahavidyalaya) +919527373161

पान ३ वरून

रोहित राज टवळे.....

शहरांना घरपण देणारा आर्किटेक्ट

पर्यटनाचा आराखडा बनवणे, आभा लांबा ह्यांच्याकडे काम करताना मुंबई उच्च न्यायालय, क्रॉफर्ड मार्केटचे नव्याने सौंदर्यकरण, इत्यादी प्रोजेक्ट्स वर त्याला काम करता आले. ह्याच दरम्यान त्याला 'शारदा द्विवेदी फेलोशिप' सुद्धा मिळाली. ह्याच फेलोशिपच्या अंतर्गत त्याला माहीमचा किल्ला आणि आजूबाजूचा परिसर ह्यांचे सौंदर्यकरण ह्या प्रोजेक्टवर काम करता आले. त्याला त्याच्या गुरूंचे लिओ परेरा ह्यांचे शब्द नेहमी आठवायचे कि बाहेरच्या जगात बघ काय चाललंय ते आणि त्यांचा सल्ला प्रमाण मानून त्याने १७ देशांना भेटी देऊन त्या देशांच्या स्थापत्य शास्त्राचा अभ्यास केला ज्याचा प्रचंड पगडा त्याच्या आजच्या कामात दिसतो. त्याने प्राग समर स्कूल साठी प्रागच्या भागाचे एक मोड्युलही बनवले होते. ह्याच ध्यासाने त्याने 'मास्टर्स इन अर्बन डिझाईनिंग' करिता लंडन येथील University of Westminster येथे प्रवेश घेतला आणि तेथली पदवी संपादन केली. तिथेच एका फर्म मध्ये काहीकाळ इंटरशिप झाल्यावर मात्र रोहित भारतात परतला. आज रोहित, 'अच्युत कांटावाला अँड असोसिएट्स' मध्ये कार्यरत आहे. त्या फर्म द्वारे सध्या तो एकाचवेळी लंडन आणि चीन येथील रहिवासी आणि व्यापारी संकुलाच्या प्रोजेक्टवर काम करत आहे त्याच बरोबर आता त्याने स्वतःची फर्म RO|SA Studio सुरु केली आहे ज्या अंतर्गत त्याने पुण्यात आणि मुंबईत काही निवासी संकुलाचे काम हातात घेतलं आहे. फावल्या वेळात रोहित आपली चित्रकलेची आवड जपतो आणि इतकी सुंदर चित्र काढतो कि एक दिवस नक्कीच त्याच्या चित्रांचे प्रदर्शन भरेल हे नक्की तसेच त्याला लिहायची आवड आहे. कौन्सिल ऑफ आर्किटेक्टचर, इंडियाने आयोजित केलेल्या जागतिक निबंध स्पर्धेत त्याने 'रोल ऑफ आर्किटेक्ट इन नेशन बिल्डिंग' ह्या विषयावर निबंध लिहिला होता ज्याला प्रथम पारितोषिक मिळाले होते. तसेच भारत सरकारच्या स्मार्ट सिटी योजनेत त्याने पुणे जिल्ह्यातील सूस गावाचा स्मार्ट व्हिलेज प्रोजेक्ट सादर केला होता ज्याचा विशेष उल्लेख ह्या स्पर्धेच्या बक्षीस समारंभात केला गेला होता. ताज गुप साठी बनणाऱ्या ताज अमिटी पॅव्हेलियन या २६/११ मध्ये शहिद झालेल्या लोकांच्या स्मारकासाठी आयोजित केलेल्या स्पर्धेत ७५० स्पर्धकातून निवडलेल्या ५० स्पर्धकात स्थान त्याने मिळवले. इंटॅक संस्थेने आयोजित वेगलेल्या 'नरेटिव्ह ऑफ लडाख' या शिबिरासाठी त्याची निवड झाली होती, त्यामध्ये कारगिलचा अभ्यास त्याला करता आला. ओ. आर. एफ. आणि एम. एम. आर. डी. ए. यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित केलेल्या 'महाराष्ट्र नेचर पार्क' चा विकास करण्यासाठी आयोजित केलेल्या जागतिक स्पर्धेचे आयोजन करण्यात महत्वाची भूमिका त्याची होती. ह्या सगळ्याबरोबरच तो एक प्रशिक्षित बॉक्सर आहे आणि त्याला बाईक राईडिंगची सुद्धा आवड आहे. तो सध्या राहत असलेल्या बामणवाडा ह्या परिसराचा विकास हे त्याचं स्वप्न आहे. असा हा रोहित कधी जुन्या पुरातत्व वास्तूंचे जतन करताना दिसतो तर कधी नव्या इमारती उभारताना तर कधी असलेल्या परिसराचा कायापालट करताना. तो आहे एक आर्किटेक्ट

...शहरांना घरपण देणारा. डॉ अमेय तानवडे ९८२०४३२७२०

असे हे अद्भुत सूक्ष्म विश्व: भाग १

साधारण तीन-चार आठवड्यापूर्वीचीच गोष्ट. रात्रीची वेळ होती. बाहेर पाऊस धो-धो कोसळत होता. दोन दिवस सतत पडत असलेल्या पावसामुळे हवेत बऱ्यापैकी गारवा होता. मुसळधार पाऊस, हवा-हवासा वाटणारा गारवा आणि गरम गरम भजी याचं अतूट नातं मराठी मनात बसलेलं आहे. आमच्याकडेही आज हाच बेत होता. मी आणि माझा मित्र रोहित चहा आणि भजी यांचा आस्वाद घेत होतो. अचानक माझे लक्ष ट्युबलाईट कडे गेले. पावसामुळे आणि प्रखर प्रकाशामुळे काही पतंग, कीटक घरात आसल्याला आले होते. त्यातीलच एकाकडे माझे लक्ष होते. कोणाला समजायच्या आत मी धावत जाऊन कॅमेरा आणला आणि स्टूलवर चढून भराभर फोटो काढले. मी सगळे छायाचित्रण 'रॉ फाईल' मध्ये करत असल्याने फोटो लगेचच दाखवता नाही आले. दुसऱ्या दिवशी प्रक्रिया करून जेव्हा रोहितला पाठवले

तेव्हा त्याची प्रतिक्रिया फारच बोलकी होती. 'असामान्य! अप्रतिम! अगदी २४ कॅरेट सोने!' काळे टपोरे डोळे, लांब मिशा, पांढऱ्या रंगाच्या धडावर सोनेरी रंगाची अतिशय सुरेख नक्षी असलेल्या पतंगाचा फोटो माझ्या इतरही मित्रांनी डोक्यावर घेतला. खरं सांगायचं तर बऱ्याच लोकांनी असा पतंग पहिल्यांदाच पाहिला.

असच आहे हे सूक्ष्म विश्व! आपल्याला फारसं परिचित नसलेलं पण अतिशय सुंदर, तितकच अगम्य आणि गूढ. मात्र 'जे न देखे रवी ते देखे कवी' या उक्तीप्रमाणे आपण सूक्ष्म निरीक्षण करण्याची शक्ती आत्मसात केली पाहिजे. त्यासाठी योग्य प्रकारची दुर्बीण, भिंग किंवा सूक्ष्म छायाचित्रण करू शकणारा कॅमेरा असेल तर फारच उत्तम. गेली कित्येक वर्षे मी छायाचित्रणाच्या रूपाने, कॅम्पस आयोजित करून हा ठेवा लोकांपर्यंत नेऊन ठेवण्याचा प्रयत्न करत आहे.

पावसाळा सुरु झाल्यावर चराचर सृष्टीत नवचैतन्य येत. हिरव्या रंगाच्या अगणित छटा दिसू लागतात. शक्तीचा कमीत कमी व्यय

व्हावा म्हणून जमिनीत खोलवर जाऊन निद्रितावस्थेत गेलेल्या बेडूक आणि इतर प्राण्यांना जाग येते. मग त्यांचे प्रणयाराधन सुरु होते. गालाजवळील हवेच्या पिशव्या भरून, डरांव-डरांव आवाज करत नर आपापली मादी शोधत असतात. हवेच्या पिशव्यांची उघडझाप करताना बेडूक किती सुंदर दिसतात ते पहाच.

घरात बसूनही निसर्गाच्या या सूक्ष्म जगाचा

आस्वाद घेता येतो. पावसापासून बचाव करण्यासाठी वेगवेगळे पतंग घरात येऊ लागतात. तुम्ही नीट निरीक्षण केल्यास लक्षात येईल कि त्यात अनेक प्रकारचे आकार, पंखांची ठेवण, रंगसंगती आढळून येते. लांबून अतिशय सामान्य दिसणारा पतंग जवळून अतिशय सुंदर असतो. 'दुरून डोंगर साजरे' हि उक्ती इथे मात्र अगदी चुकीची ठरते.

असाच एक सुंदर कीटक आजवागला मुंबईमध्ये रात्रीच्यावेळी विशेषतः दिव्यांच्या जावळ दिसू लागला आहे. इंच-दीड इंच लांबी, हिरवा रंग, निमुळते धड, जाळीदार पारदर्शक पंख आणि टपोरे काळे पण प्रकाश

परावर्तनाने मोरपिशी पिवळे चकाकणारे डोळे असलेल्या या कीटकांना ग्रीन लेस इन्सेक्ट (हिरवा जाळीदार कीटक) म्हणतात. बागेतील उपद्रवी कीटकांना, बुरशीला खाऊन गुजराण करणाऱ्या कीटकाला बागकाम करणाऱ्या लोकांचा मित्र समजतात. भर पावसात हे बचावासाठी आसरा शोधत येतात.

फार काय अगदी घरात बसून वेगवेगळ्या तीन चार प्रकारच्या माशा तुम्ही पाहू शकता, चित्रित करू शकता. किरमिजी डोक्याची घरमाशी (कॉमन हाऊस फ्लाय) केशरी डोळे असलेल्या फ्लेश फ्लायपेक्षा आकाराने लहान

असते. तुम्हाला घरात आलेली निळी माशी सुध्दा पाहायला मिळेल. निळ्या माशीचा चकचकीत निळा रंग किती अप्रतिम दिसतो नाही? षट्कोनी आकाराच्या असंख्य छोट्याछोट्या डोक्यांनी बनलेले संयुक्त डोळे (कंपाऊंड आईज) दुरून बटबटीत दिसले तरी जवळून फार अप्रतिम दिसतात.

पावसाळा सुरु झाला आणि संपत आला की निसर्गाचा एक अद्भुत चमत्कार पाहायला मिळतो. इंद्रधनुष्याला लाजवतील अशी रंगसंगती ल्यालेली, अतिशय चपळ, चंचल फुलपाखरे बागेमध्ये उडताना दिसू लागतात. निसर्गाचे नियोजन किती परिपूर्ण आहे ते पहा! मधुप्राशन करण्यासाठी आलेल्या फुलपाखरांच्या पायाला/पंखांना परागकण चिकटतात. जात्याच चंचल असणारी फुलपाखरे दुसऱ्या फुलावर गेली की परागीभवन पूर्ण होते. 'एकमेका साहाय्य करू अवघे धरू सुपंथ' हा निसर्गाचा नियम प्राणीमात्रात सर्वश्रेष्ठ असलेला मानवच का

बरे मानत नाही?

साधारण याच सुमारास आकाशात आणखी

एक आश्चर्य अवतरते. हेलिकॉप्टरची संकल्पना ज्या कीटकावरून मिळाली ते चतुर (ड्रॅगन फ्लाय) मोठ्या संख्येने दिसू लागतात. लाल, पिवळे, हिरवे, मोरपिशी असे अनेक रंग धारण करून आपल्या अभ्रकी मजबूत पंखांनी सतत हवेत उडत असतात. त्यांच्यासारखाच दिसणारा दुसरा कीटक म्हणजे सुई (डेम्से फ्लाय). हा चतुरांपेक्षा थोडा सडपातळ असतो. सांगून खोट वाटेल पण चतुरांच्या ३००० आणि सुईच्या २६०० जाती आजवर नोंदल्या गेल्या आहेत. चतुर गवताच्या पात्यावर झोप घेत असताना तुम्ही आवाज न करता, अगदी जवळ जाऊन त्यांचा फोटो काढू शकता.

तुम्ही घनदाट झाडीच्या आजूबाजूस राहत असाल तर मुसळधार पाऊस पडत असताना घरात स्टीक बग आलेले पाहिले असेल. तोक्ते वादळाच्यावेळी घरात आलेल्या दोन जातींचे छायाचित्रण केले आहे. ग्रीन आणि ब्राउन स्टीक बगच्या डोक्यांच्या मागे लाल दिवे बसवले आहेत असे वाटावे अशा ग्रंथी असतात. संकटाच्या वेळी त्यातून उग्र दर्प असणारा द्रव फेकला जातो. शत्रूपासून बचाव करण्यासाठी निसर्गाने बहाल केलेले हे एक हत्यार आहे.

साधारण याच सुमारास घरामध्ये मी तीन प्रकारच्या नाकतोड्यांचे (मॅटिस) चित्रणही केले. ग्रीन मॅटिस, प्रेथिंग मॅटिस, ब्राउन मॅटिस यांचा रंग झाडाच्या पानांशी आणि खोडाशी मिळता जुळता असतो. बचावासाठीच ही रंगसंगती.

माझ्याकडे वन्यजीवन छायाचित्रण शिकायला येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना मी नेहमी हेच सांगत असतो की वन्यजीवनाची व्याप्ती प्राणी, पक्षी यापेक्षा कितीतरी मोठी आहे. आपल्याला गरज आहे ती डोळे उघडे ठेऊन बघायची. अन्यथा आपलीही अवस्था काशीला राहून गंगास्नान न केल्यासारखी आहे. सूक्ष्म जीवांचं विश्व फार वेगळं आहे आणि एकदा तुम्हाला याची नशा चढली तर तुमचं ज्ञान वाढेलच पण निसर्गाकडे बघण्याचा आणि आनंद घेण्याचा तुमचा दृष्टिकोनही बदलेल.

आम्ही लहान असताना सुप्रसिद्ध गायिका माणिक वर्मानी गायलेलं 'देवा! उघड नयन देवा' फार लोकप्रिय होतं. आज मात्र 'उघड नयन मानवा' म्हणायची वेळ आली आहे.

स्वर्गरोहणाचे गाईड!

महाभारताच्या महाप्रस्थान पर्वातील पांडवांच्या शेवटच्या प्रवासाची कथा तुम्हाला आठवते का? स्वर्गाच्या दिशेने प्रवास करताना प्रथम द्रौपदी आणि मग एकेक पांडव वाटेत पडतात आणि फक्त युधिष्ठिर आणि त्याचा कुत्रा सर्व संकटांचा सामना करून स्वर्गाच्या दारापर्यंत पोचतात, अशी काहीशी ही गोष्ट फार पूर्वी वाचल्याचं मला आठवतं. त्याची आठवण मला झाली, राजा रामसीस चौथा ह्याच्या थडग्याच्या भितीवरील थक्क करणारी चित्रं बघताना इजिप्त मध्ये. तीन हजार वर्ष जुनी असून सुद्धा अजूनही जिवंत दिसणारी ही चित्रं म्हणजे एका अतिशय भनाट पुस्तकातील निवडक उतारे आहेत. आणि बहुतेक सर्वच इजिप्शियन राजांच्या थडग्यांत भितीवर किंवा पापिरस म्हणजे भूर्जपत्रावर ह्याच पुस्तकातील महत्वाचे धडे चित्ररूपाने रेखाटलेले सापडतात.

काय आहे हे पुस्तक? कार्ल लेप्सियस ह्या इजीप्टॉलॉजिस्टने (ज्याने ह्या पुस्तकाचं सर्वात प्रथम इंग्रजी भाषांतर केलं) त्याला नाव दिलं होतं 'Book of the Dead'. (पहा पहिला फोटो, ह्या पुस्तकातील काही पाने - राजा

पंख असलेला सर्पाकृती राक्षस अपेप).

असेच अनेक अडथळे पार केल्यानंतर

येणारा एक महत्वाचा

टप्पा म्हणजे

आत्म्याच्या पाप-

पुण्याचा हिशोब. मुख्य

न्यायाधीश देव

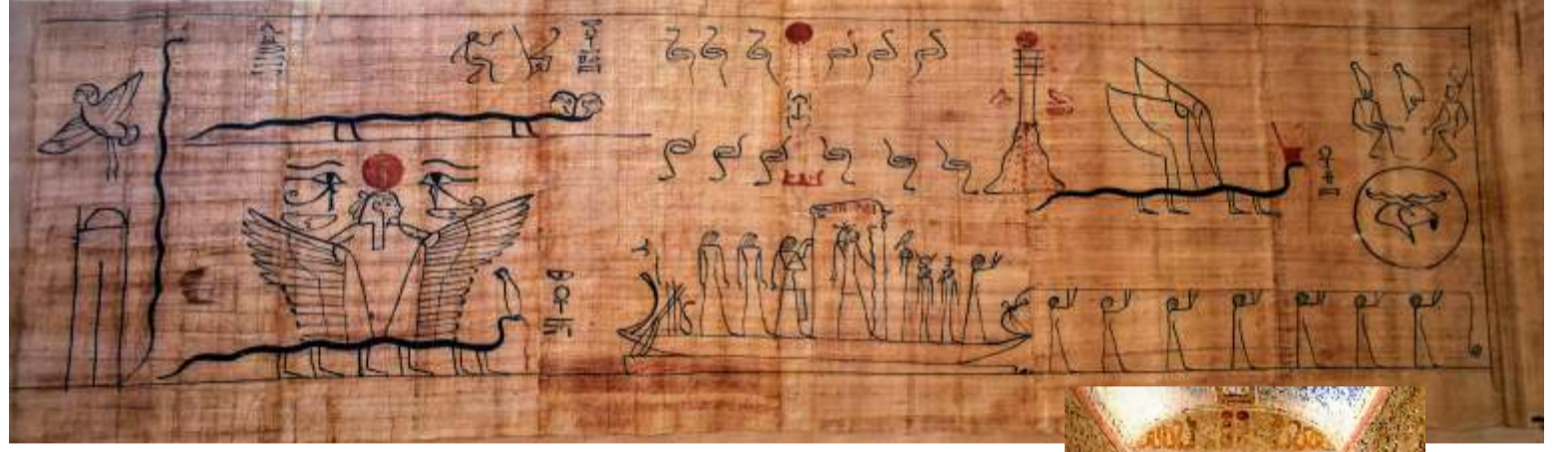
ओसिरीस आणि ४२

इतर देवांच्या

न्यायमंडळा समोर मृतात्म्याला

इतकच नव्हे तर त्याच्या नोकर-चाकरांचे आणि सैनिकांचे पुतळे सुद्धा थडग्यात ठेवले जात. (पहा पाचवा फोटो). तरी बरं, जिवंत नोकरांना

तुतनखामूनच्या थडग्यात मिळालेली). पण खरं तर त्याचं नाव हवं 'यशस्वी स्वर्गरोहणासाठी मार्गदर्शक पुस्तिका' किंवा असंच काहीतरी. हे पुस्तक कधी आणि कोणी लिहिलं कोणास ठाऊक. पण इजिप्त मधील पहिल्या साम्राज्याच्या स्थापनेच्या आधीपासून म्हणजे किमान ६ हजार वर्षांपूर्वीपासून ते अस्तिवात असावं.

प्राचीन इजिप्शियन समजुतीप्रमाणे प्रत्येक मृत व्यक्तीचा आत्मा मावळत्या सूर्याबरोबर आपल्या अखेरच्या प्रवासाला निघतो. ह्या प्रवासात येणाऱ्या अडचणींवर जर मात करू शकला तरच तो स्वर्गात पुन्हा एकदा आपला पृथ्वीवरील देह धारण करून सर्व सुखं अनंतकाळ भोगू शकतो.

ह्या अडचणींचा सामना करण्याच्या युक्त्या ह्या पुस्तकात तपशीलवार वर्णिलेल्या आहेत. उदाहरणार्थ मार्गातला पहिला अडथळा आहे अपेप नावाचा सर्पाकृती दैत्य जो ह्या मृतात्म्याला गिळंकृत करायला टपून बसलेला असतो. त्यासाठी अमुन-रे च्या (म्हणजे सूर्यदेवाच्या) होडीमध्ये आपला शिरकाव कसा करून घ्यायचा आणि अपेपचा परस्पर काटा काढण्यासाठी अमुन-रे ला कसं 'पटवायचं' इथूनच त्या पुस्तकाची सुरुवात होते. (पहा दुसरा फोटो -

रामसीस राजा आपल्याला होडीत घेण्यासाठी अमुन-रे ची विनवणी करताना. आणि तिसरा फोटो - आपल्या बोटीत उभा अमुन-रे आणि

आपल्या आयुष्यातील बऱ्यावाईट कृत्यांचा जाब विचारला जातो. देव अनुबिस (कुत्र्याचं डोकं असलेला) आत्म्याने दिलेल्या उत्तरांचा खरेपणा त्या मृत व्यक्तीचं हृदय तराजूच्या एका पारड्यात

आणि न्यायदेवता मट्ट दुसऱ्या पारड्यात ठेवून पडताळून पाहतो. जर उत्तरं चुकीची असतील तर मट्ट आपोआप पिसासारखी हलकी होऊन तिचं पारड वर जातं आणि जवळच टपून बसलेला अमित नावाचा दैत्य त्या आत्म्याला खाऊन टाकतो (पहा चौथा फोटो - डावीकडे सिंहासनावर बसलेला ओसिरीस, तराजूपाशी उभा असलेला अनुबिस, हातात लेखणी घेऊन होणारे जाबजबाब लिहून घेण्यास तयार देव थॉथ, आणि त्याच्या डावीकडे खोटं बोलणाऱ्या आत्म्याला खाण्यास सज्ज राक्षस अमित).

ह्या चौकशीला यशस्वीपणे कसं तोंड द्यायचं, कुठल्या प्रश्नांना काय उत्तरं द्यायची ह्याचं तपशीलवार मार्गदर्शन ह्या पुस्तकात तुम्हाला सापडेल. ही परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यावर त्या आत्म्याला स्वर्गात (land of eternal bliss) प्रवेश मिळून त्याचं मृत शरीर पुन्हा एकदा पुनरुज्जीवित होत असे. इजिप्तमध्ये मृत शरीर टिकवून ठेवण्याची (Mummification) प्रथा पडण्याचं हे कारण होतं. आणि असं पुनरुज्जीवन झाल्यावर राजाला कसलीही कमतरता पडू नये म्हणूनच मृत राजाच्या शरीराबरोबर त्याचे दागदागिने, भांडीकुंडी, कपडे, खाणं-पिणं,

थडग्यात पुरायचा विचार ह्या पुस्तकात कोणी मांडला नाही.

तर हे सर्व बघताना माझ्या मनात असा विचार आला की 'अरेच्या, जर आपल्या देशातही अशी एखादी मार्गदर्शक पुस्तिका लिहिण्याचं कोणाला सुचलं असतं, तर सगळेच पांडव आणि द्रौपदी ती वाचून स्वर्गापर्यंत पोचले असते!! म्हणून मला रामसेस ४ च्या थडग्यातील ती अप्रतिम चित्रं (एक शेवटचा फोटो) इथे देण्याचा मोह मला आवरत नाही आहे) पाहताना पांडवांच्या महाप्रस्थानाच्या गोष्टीची आठवण झाली.

सतीश जोशी
९८२०२२८२७९

SANKALP TOURS...NEW BEGINNINGS

Leh Ladakh...

Crown of India- Wall for Enemies...

Land of...

Silent Landscapes of Cold Mountains & valleys...

World's Highest Passes... Khardung la- 18,000ft...

Historical Kargil War...

Zaskar & Sindhu Rivers... Nubra Valley- Hunder Dessert...

Turtuk- Village near Indo-Pak Border- LOC...

Dark Blue salt water Pangong lake...

Snow leopards, Marmots & Bactrian Camels...

Adventurous biking...Whitewater rafting...

Bhuddhist Monks & Monasteries...

3-Idiot fame Rancho's school...Sonam Wangchuk...

Peace loving & cheerful people...Momos & Thupka...

And lot more...

Lets Explore...

Chalo... 7 N/8D

LADAKH

21 JUL/ 10, 23 AUG, 12, 26 SEP.

Leh 4N, Kargil 1N, Nubra 2N, Turtuk, Pangong.

Tour Cost Rs.35,000 + GST + Air fare (Approx Rs.15,000 now)

Call Earliest... get your Best deal & Block Best Air-fare.

Special Discounts for Repeat Client & Senior Citizens.

KASHMIR
VAISHNODEVI
AMRITSAR

8 DAYS

AUG 14, SEP 25,
OCT 16, NOV 2,
DEC 22

MONSOON PICNIC
COMING SOON

Customized packages/
Honeymoon packages

Mahabaleshwar/
Goa 2N/3N

SHIMLA- MANALI
DHARAMSHALA
DALHOUSIE

12 DAYS

JULY 11, SEP 20,
OCT 16, NOV 6,
DEC 12,

SANKALP TOURS & TRAVELS

sankalptours1212@gmail.com

www.sankalptoursandtravels.com

Sunil Tarkar 7738121381

किरसे थोरांचे

जागतिक किर्ती पण विलक्षण साधेपणा

सामाजिक आणि सांस्कृतिक जाणिवेचा अधिक प्रगल्भ करणारा आणि संवादातून नाते जोडणारा पार्ले कट्टा सुरु होऊन आता एक तप उलटून गेले आहे. कोव्हीडमुळे दीड दोन वर्ष या उपक्रमात खंड पडला असला तरी युट्युबवर काही नामवंत पाहुण्यांच्या मुलाखतींच्या पुनःप्रत्ययाचा आनंद घेऊ

त्यांनी मात्र माझ्याबरोबर कट्ट्याच्या सोयीच्या तारखेनुसार पुढील सत्रातील एक तारीख निश्चित केली. मनोमनी मात्र मला त्यांच्या येण्याबाबत जाणवत असलेली अनिश्चितता आणि इतक्या असामान्य कर्तुत्वाची व्यक्ती नक्की येणार का? ह्याचं दडपण माझ्या आवाजात मंगला ताईना जाणवलं असावं.

कोणत्याही प्रकारे अनमान न करता त्यांनी माझे निमंत्रण स्वीकारले आणि मला म्हणाल्या 'अहो आम्ही महानगरपालिकेच्या शाळेत विद्यार्थ्यांच्या वार्ता ता. वार्ता समारंभासाठी सुद्धा आनंदाने जातो.' त्यांचा विलक्षण साधेपणा त्यांच्या बोलण्यातून जाणवत होता आणि खरोखरच दिलेला शब्द पाळून

शकतो. आत्तापर्यंत वेगवेगळ्या क्षेत्रातील 77 नामवंत, प्रज्ञावंत आणि यशवंत अशा दिग्गज मंडळींनी पार्ले कट्टा समृद्ध केला आहे.

कट्ट्यावर निमंत्रित करण्याच्या निमित्ताने मान्यवरांशी फोनवर संपर्क साधून त्यांच्याशी बोलणं, त्यांच्या प्रत्यक्ष भेटीचा लाभ मिळणं आणि संवादातून त्यांचा जवळून परिचय होणं ही माझ्यासाठी फार मोठी गोष्ट होती. सुप्रसिद्ध खगोलशास्त्रज्ञ डॉक्टर जयंत नारळीकर यांना फोन लावताना मनावर प्रचंड दडपण होतं पण धीर करून फोन लावला.

डॉक्टर मंगलाताई यांनी फोन उचलला. शांतपणे फोन करण्याचे प्रयोजन विचारले. मी कट्टा उपक्रमाची थोडक्यात माहिती देऊन डॉक्टर नारळीकर आणि मंगलाताईंना कट्ट्यावर येण्याची विनंती केली. जागतिक कीर्तीचे शास्त्रज्ञ असलेले डॉक्टर नारळीकर पुढील सहा महिने व्यस्त होते. हे ऐकल्यावर ते कट्ट्यावर येण्याची मी आशाच सोडली.

ह्या डॉक्टर दाम्पत्यांचं आगमन पार्ले कट्ट्यावर झालं. प्रचंड गर्दीतून वाट काढत प्रवेशद्वारातून आत शिरत असताना डॉक्टर अत्यंत तत्परतेने उजवीकडे वळले. एक वयस्कर बाई एकावर एक रचलेल्या खुर्च्यातून खुर्ची काढायच्या प्रयत्नात होत्या, त्यांना मदत करण्यासाठी ते लगबगीने पुढे झाले. या थोर व्यक्तीचा आत्यंतिक साधेपणा माझ्यासकट प्रेक्षकांनी त्यांच्या पदार्पणातच जवळून अनुभवला. केंब्रिजमध्ये मानाचे पद, उत्तम संशोधन सुविधा, उच्च राहणीमान, तिथले करियर आणि दर्जेदार सुखसोयी त्यागून नारळीकर दाम्पत्य भारतात मायदेशी परतले तेव्हा अनेकांनी आश्चर्य व्यक्त केले. अहंकाराचा लवलेश नसलेलं विनम्र व्यक्तिमत्व! सर्वार्थाने मोठी व्यक्तिमत्व ही खूप साधी असतात हे नारळीकरांच्या भेटीने पुन्हा एकदा अधोरेखित झालं.

रत्नप्रभा महाजन
९९३०४४८०८०

नवरी सजली

लग्न व इतर समारंभासाठी
लागणाऱ्या विशेष साड्या वधुवस्त्र,
भिक्षावळची साडी (मुंजीसाठी),
ओटी भरणासाठी, करवलीसाठी,
आत्या, मावशी, काकी सर्वांसाठी...

साजिरी सारिज अँड बियाँण्ड
अ-५ / कदमगिरी अपार्टमेंट, मॅकडोन्ल्ड्सच्या बाजूला,
हनुमान रोड, विलेपार्ले (पूर्व)
मुंबई ४०००५७
९८६७०८८०७७ / ९१३६४०५२६७
सण समारंभ सुशोभित करण्यास लागणाऱ्या वस्तू मिळण्याचे एकमेव ठिकाण

जगभरात जितके देश, प्रांत तितके वेगवेगळे खाद्य पदार्थ. प्रत्येक प्रांताची काही खासियत असते जसं आपल्या महाराष्ट्रा बद्दल बोलायचं झालं तर पुरणपोळी, श्रीखंड, उकडीचे मोदक वगैरे. तसंच चायनीज खाद्य पदार्थ म्हंटलं वगैरे आपल्याला वाटतं की नूडल्स, मंचाव सूप, फ्राईड राईस पण त्या पलीकडे हि पदार्थ आहेत जे बहुदा आपल्या इकडे फारसे बघायला मिळत नाहीत. त्या पदार्थांचं नाव आहे बाओज. या पदार्थांचं वर्णन करायचं झालं तर उकडलेला मऊसूद हलका पाव जो पोळी सारखा गोल आकारात आहे आणि त्याला अर्ध्यात दुमडून त्यामध्ये आपल्याला हवं ते स्टॅफिंग भरायचं व्हेज / नॉन व्हेज सलाड आणि वेगवेगळं ड्रेसिंग घालायचं की झालं आपला बाओज तयार.... आता तुम्ही म्हणाल की इतकं छान वर्णन ऐकून तोंडाला पाणी सुटलंय आणि हा पदार्थ चवीला कसा असेल याची उत्सुकता वाढली आहे पण काय उपयोग जर हा पदार्थ इथे आसपास फारसा मिळत नसेल तर....

तिच्या मनात हा पदार्थ करून बघू असा विचार आला आणि काय आश्चर्य हा पदार्थ एकदम हिट ठरला. अधिकारी दाम्पत्य हे पेस्ट्री शेफ असले तरी

मंडळी Don't worry... I have the solution. मधुरा कानडे अधिकारी आणि चिरंजीत अधिकारी या शेफ दाम्पत्यांनी या

किचनचं सगळं नॉलेज त्यांना आहे आणि केक, पेस्ट्री हा त्यांचा हातखंडा आहे. चव तर छान आहेच पण डेकोरेशन पण आकर्षक आहे.

अधिकारी दाम्पत्य हे पेस्ट्री शेफ असल्याने केक, पेस्ट्री हा त्यांचा हातखंडा आहे. जिभेवर रेंगाळणाऱ्या चवीबरोबर आकर्षक डेकोरेशन हि त्यांची खासियत आहे. किचनचं सगळं रीतसर ज्ञान त्यांना आहे. काय मग फाईव्ह स्टार शेफच्या हातचं तुम्हालाही खायला आवडेल ना ?

लॉकडाऊनच्या काळात घरगुती जेवणाच्या ऑर्डर्स घ्यायला सुरुवात केली. घरगुती बिझनेस त्यांनी मागच्या वर्षी पासून सुरु केला कारण हॉटेल इंडस्ट्री मंदावली होती. यांच्याकडे चविष्ट असे इंडियन आणि चायनीज पदार्थ तर मिळतातच पण केक, पेस्ट्रीज पण अगदी स्वल्प सल्लू. मेड टू ऑर्डर असल्याने सगळे पदार्थ अगदी फ्रेश असतात. The Marble Table या नावानी त्यांचं इन्स्टा वर पेज आहे. You can have a look. हां तर मऊसूद लुसलुशीत हलके अश्या बाओजचा आस्वाद तुम्हाला इथे घेता येईल. बाओज आर स्टीम बन्स. हे ऐकल्यावर कदाचित तुम्हाला पण माझ्यासारखं वाटेल की उकडीच्या मोदका सारखा पाव चवीला लागत असेल. पण खाताना मात्र हा पावचं लागतो. त्यांच्या मेनू मध्ये बाओज कसं काय इंट्रोड्यु झालं तर जेव्हा एका वर्षासाठी मधुरा अमेरिकेत गेली होती तेव्हा तिने हा पदार्थ खाऊन बघितला आणि तिला खूपच आवडला म्हणून

Today's Party Order 🍗🥟🥙

- Chicken Kheema Samosa
- Chicken Lollipop
- Chicken Spring Rolls

Now you can order snacks & main course for your parties & celebrate the joy with our homemade delicious food 🍗

@CHINA:EE TABLE

ग्रीष्मा बेहेरे
९९६९३९२५८८

‘दुखत’ - म्हणजे नक्की काय होतं ?

‘आई ग! सकाळपासून डावा पाय खूप दुखतोय!’

‘मला पण, आई, काल सोसायटीच्या बागेत कसलातरी काटा पायात टोचला, तो अगदी ठणकतोय!’

‘सूनबाई, उठता-बसता हे गुढे खूप दुखतात! वयाबरोबर संधिवात मागे लागला की काय? जरा तुला वेळ मिळाला की तेल लाऊन देशील?’

‘शेजारच्या काकूना कसलातरी ताप आलाय; तर सारं अंग वेड्यासारखं दुखतंय म्हणत होत्या’

हे असले संवाद सगळ्या घरांत हमखास ऐकू येत असतात, बरोबर? प्रत्येकाला कधी ना कधी कोणतं ना कोणतं ‘दुखणं’ झालेलं असत. ‘दुखणं’ म्हणजे काही ‘रोग’ नव्हे, हे ठाऊक असतं. पण ‘दुखण्या’वर उपचार लागतोच! ‘इथे कुठे तरी दुखतं पहा, डॉक्टर’, असं डॉक्टरांना सांगता येत. पण हे ‘दुखणं’ ‘दाखवता’ मात्र येत नाही! दुखणं दिसत नाही, ऐकू येत नाही; किंबहुना आपल्या पाचपैकी चार ज्ञानेंद्रियांना आपल्याच शरीराच्या ‘दुखण्या’ची संवेदना होत नाही! स्पर्शाने कधी-कधी ‘दुखणं’ थोडंसं समजतं- म्हणजे दुखण्या जागी हात लावला, तर तिथे जरा गरम झालंय का, सुजलंय का, लालसर झालंय का, अगदी हळूच दाब दिला तर पेशंट ओरडतोय का; अगदी जखम झाली नसेल तर, पेशंटच्या अशा प्रतिक्रियेवरूनच डॉक्टरांना जरा अंदाज येऊ शकतो की कुठे काय झालं असेल! असं म्हणतात की ‘दुखणं’ तापासारखं मोजता येत नाही! ज्याला किंवा जिला ‘दुखणं’ झालं असेल, त्याला किंवा तिलाच ते समजतं; आणि त्यावर विश्वास ठेवावा लागतो. बरं, दुखणं कुठेही झालं असेल, तरी प्रतिक्रिया चेहऱ्यावर किंवा दुसऱ्याच कोणत्या जागीही होतात. डोळे बारीक, रडवे होतात; त्यात पाणी येतं; हात-पाय पिळवटतात; चेहऱ्याचे स्नायू ताणले जातात; कधी कुठे टोचतं; कधी ठणकतं, कधी पिळवटतं, कधी आखडतं! वैद्यकशास्त्रात असं म्हणतात की ‘पेशंट सांगत आहे, तोवर त्याचं दुखणं आहेच! कित्येक वेळा दुखणं आपल्या आपणच, काही औषध घेतल्याशिवायच कमी किंवा बरंसुद्धा होतं! प्रत्येक दुखण्याचं मूळ सापडतंच असही नाही. ‘दुखणं’ हे व्याधी झाल्याचं लक्षण आहे की एक व्याधीच आहे, ह्या प्रश्नावर कित्येक चर्चासत्र होऊनही उत्तर अजून मिळू शकलं नाही. अशा क्लिष्टतेमुळे ‘दुखणं’ म्हणजे काय ह्यावर वैद्यकशास्त्राचं अजून एकमत होऊ शकलं नाही!

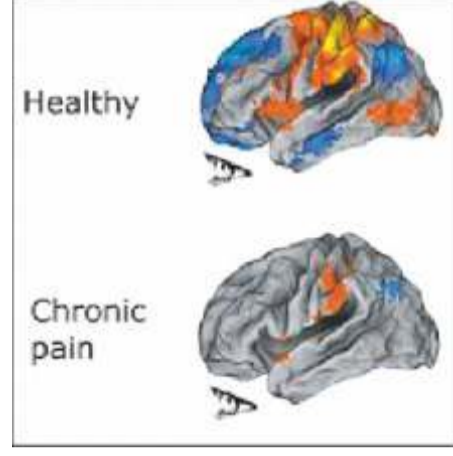

म्हणूनच ‘दुखण्याच्या शास्त्रशुद्ध व्याख्येवरून वैद्यकशास्त्रात मतभेद असले तरी ‘दुखण्या’ची सर्वमान्य, पण जरा क्लिष्ट, व्याख्या

म्हणजे- ‘शरीराचे अवयव, उती, किंवा पेशी ह्यांची, जखम, ताण किंवा संसर्ग ह्यामुळे, कमी-अधिक हानी होऊन, ‘काहीतरी बिघडलं आहे’ असं वाटायला लावणारी, जी एक अस्वस्थतेची भावना अनुभवास येते, तिला ‘वेदना’ किंवा ‘दुखणं’ असं म्हणतात. ही ‘वेदना’ कधी तात्पुरती असते; उदा. भाजल्यावर, कापल्यावर, पडल्यावर; आणि मारल्यावर होणाऱ्या वेदना. किंवा कधी वर्ष-न-वर्ष चालू राहणाऱ्याही असू शकतात. उदा. चालताना सतत दुखणारा पाय; दररोज रात्री होणारी अर्धशिशी, वगैरे.

‘दुखणं’ हे शारीरिक असलं, तरी त्याची संवेदना थेट आपल्या चेतनासंस्थेमध्ये होते. त्याचा एक परिणाम म्हणजे व्यक्ती किती ‘संवेदनशील’ आहे, ह्यावरून त्याच्या/ तिच्या दुखण्याची तीव्रता ही कमी-अधिक होऊ शकते. ‘वेदना’ ही शरीर आणि भावना यांच्या सीमेवर असल्यामुळे- ‘हा एवढासाच तर बॉल आपटलाय हातावर! त्याचं काय इतकं ‘दुखतंय! दुखतंय!’ करत बसतोस?’; किंवा ‘ये बाळा! एक थंडशी फुंकर मारू की चिऊताई आमच्या बाळाचं दुखणं भुरं घेऊन जाईल!’; किंवा ‘काही नाही ग आजी! तुला वाटतंय पाय दुखतोय म्हणून. जरा दुर्लक्ष कर, जाईल!’ असे उपदेश मिळतात आणि कधीकधी लागूही पडतात!

प्रत्यक्षात ‘दुखणं’ ही उत्क्रांतीच्या मार्गावर आपल्या शरीराचा प्रत्येक भागाची हानी होण्यापासून वाचवण्यासाठी निसर्गाने बनवलेली एक अफलातून प्रक्रिया आहे. ह्या प्रक्रियेमुळे एखाद्या पेशीला/ अवयवाला हानी झाली आहे किंवा होण्याची शक्यता आहे, हे मेंदूला वेगाने समजतं; आणि अशी हानी होऊ नये, म्हणून सुयोग्य अशी कारवाई करण्याची आज्ञा मेंदू शरीराला देऊ शकतो. ह्यासाठी निसर्गाने बनवलेली प्रक्रिया म्हणजे जीवसायन, विद्युतरसायन आणि नियंत्रण अभियांत्रिकी (म्हणजे प्रोसेस कंट्रोल) ह्यांची अद्भुत गुंफण आहे. त्यांचा केंद्रबिंदू आहे आपली चेतनासंस्था. आपल्या पाचही ज्ञानेंद्रियांकडून मिळणाऱ्या संवेदना मेंदूकडे पाठवायला जसे मज्जातंतू असतात, तसेच ‘दुखी’ किंवा ‘वेदना’ ह्यांच्याकडे लक्ष ठेवण्यासाठी शरीरभर ‘वेदनाग्राही’ मज्जातंतू (nociceptor nerves) पसरलेले असतात. पाठीच्या कण्यातील मज्जारज्जूच्या सांध्यापर्यंत हे ‘वेदनाग्राही’ मज्जातंतू जोडले असतात. जोपर्यंत शरीरात काही बिघाड झालेला नाही, तोपर्यंत त्यांना काही काम नसतं. पण एकदा का एखादी जखम, मार, दुखापत किंवा रोगजंतूंचा हल्ला होऊन शरीराला हानी झाली, की हे ‘वेदनाग्राही’ मज्जातंतू जागृत होतात. अशा ‘असुरक्षित’ स्थितीमध्ये, पेशीमध्ये स्रवण झालेली रसायनं, ह्या मज्जातंतूंच्या मध्ये विद्युतप्रवाह सुरू करतात; आणि तसा संदेश मज्जारज्जूद्वारे मेंदूमध्ये पाठवतात. हे वेदनाग्राही मज्जातंतू दोन प्रकारचे असतात. काहींमधून हा विद्युतसंदेश पसरत, म्हणजे ‘लीक’ होत जरा सावकाशच चेतनासंस्थेकडे जातो; जाता-जाता आसपासच्या अवयवांना, पेशींनाही संभाव्य धोक्याची कल्पना मिळते. काही वेदनाग्राही मज्जातंतू शीघ्र संदेशवाहू असतात. त्यातून गेलेला विद्युतसंदेश तत्परतेने मेंदूपर्यंत जातो. हा विद्युतसंदेश आजकालच्या संगणकाच्या

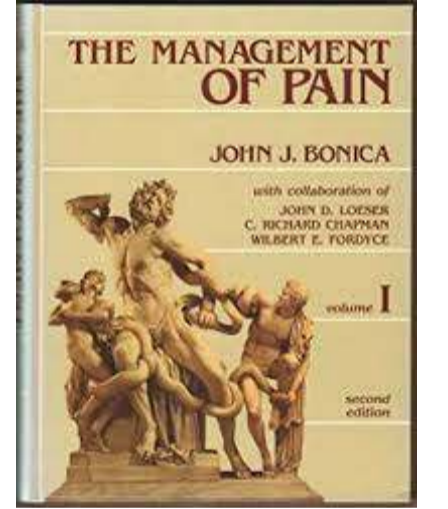
सिग्नलसारखा असतो. तो वाचल्यावर मेंदूला, धोका शरीराच्या कोणत्या अवयवाला, किंवा पेशीला आहे, धोक्याचा प्रकार काय? तीव्रता किती, वगैरे माहिती मिळते. धोका असलेल्या अवयवातून मिळालेले सर्व संदेश, म्हणजे तापमान वाढलं आहे का?, रक्तस्राव होतो आहे का?, बाहेरून आलेले जंतू आसपास आहेत का?, एखाद्या स्नायूला ताण किंवा पीळ पडला आहे का? वगैरे सर्व डेटा मेंदूमध्ये जातो. अशी माहिती मिळण्यासाठी चेतनासंस्थेमध्ये आणि पेशीमध्येही संदेशाचं पृथक्करण करणारी यंत्रणा (पॅटर्न रेकग्निशन) असते. ही यंत्रणा संदेशाचा पॅटर्न ओळखू शकणाऱ्या प्रथिनांची बनलेली असते. अशा प्रथिनांमुळे धोक्याचा प्रकार मेंदूला समजतो; आणि त्यानुसार धोका टाळण्यासाठी लागणारी प्रक्रिया सुरू करण्याची आज्ञा मेंदू शरीरभर देतो.

मग ही शरीराची फायर ब्रिगेड कामाला लागते. सर्वात पहिली आणि सर्व धोक्यांना लागू पडणारा संरक्षक उपाय म्हणजे सूज (Inflammation). सूज ही शरीराची संरक्षक भिंत आहे. ज्या अवयवाला, उतीला किंवा पेशीला धोका आहे, त्या पेशीमध्ये सुयोग्य रसायनं (हिस्टामिन, कायनीन्स, प्रोस्टॅग्लॅंडीन वगैरे) स्रवू लागतात. ही संरक्षक रसायनं म्हणजे अगदी कमी प्रमाणात स्रवूनही आपलं काम बिनचूक करतात. प्रत्येकाला आपापलं काम नेमून दिलेलं असतं. काही द्रव्यामुळे आसपासच्या रक्तवाहिन्यांच्या भिंती सैलावतात; त्यामुळे रोहिण्यामधला रक्त प्रवाह वाढून सारा भाग लालसर होतो- सूज आल्यावर होतो तसा. रक्तप्रवाह वाढला, की त्या भागाचं तापमान किंचित वर जातं. ‘दुखरा’ भाग जरासा गरम वाटू लागतो. कोणी पेशींची पारगम्यता म्हणजे आतील द्रव्य बाहेर ‘लीक’ होऊन पेशीबाहेर सोडतो. हे द्रव्य आसपासच्या पेशींमध्ये, अवयवांमधल्या पोकळीत जाऊन जमा होतं. आपण त्याला सूज आली असं म्हणतो. आसपासच्या भागावरचा दाब वाढला, स्नायू जरा ताणले गेले, तापमान वाढलं, की हे सारे संदेश ‘वेदनाग्राही’ मज्जातंतूंमार्फत मेंदूमध्ये जातात. हे संदेश मिळाल्यावर आपल्याला अस्वस्थ, बेचैन वाटायला लागतं; हेच त्या भागाचं ‘दुखणं’!

शरीराची सुधारणा प्रक्रिया इथे थांबत नाही. त्या अवयवाला इजेपासून, हानी होण्यापासून वाचवण्यासाठी सर्व प्रयत्न मेंदू करतो. त्या अवयवाच्या आसपासचा ऑक्सिजन वाढतो; रक्त गोठवून टाकणारी द्रव्य रिपेअरसाठी पॅच बनवतात; रक्तामधून पांढऱ्या पेशी आणि प्लेटलेट्स जाऊन जंतू असल्यास त्याच्यावर हल्ला करून बांधून टाकतात; ह्या सर्व क्रिया सुरू असताना वेदना आणि दुखी चालूच राहते; पण शेवटी मेंदूचा हेतू तो अवयव, उती, किंवा पेशी वाचवण्याचा असतो. एकदा तो अवयव

वाचला की त्या भागातील पेशींचं जीवन सुरळीत होऊ लागतं. सूज उतरते; लालसरपणा कमी होतो; रक्तप्रवाह नॉर्मलवर येतो. आसपासच्या भागातला दाब म्हणजे प्रेशर कमी होतो; आणि वेदना बंद होतात. कारण काहीही असो, वेदनेची सर्वसाधारण प्रक्रिया ही अशी असते. काही वेळेस मात्र ह्या लढाईत शरीर जिंकतच असं नाही; अशा वेळेस ती असाधारण स्थिती दिवसेंदिवस तशीच राहाते; आणि कधी ‘जुनाट’ दुखी बनून राहते.

वेदना किंवा दुखी हा रोग जरी नसला, तरी जगातली कोट्यवधी लोक वेदनेसाठी औषधं घेतात. २०१२ सालाच्या एवढा अंदाजाप्रमाणे तीव्र ‘दुखी’वर औषध घेणाऱ्या लोकांची संख्या ही मधुमेह, हृदयविकार आणि कॅन्सर ह्या तिन्ही व्याधींवर उपचार घेणाऱ्या लोकांपेक्षा अधिक आहे. जगभरातील औषध कंपन्यांचा ‘दुखी’ वरील औषधांचा (पेन किलर्स) व्यवसाय साठ हजार कोटी रुपयांइतका मोठा आहे; दर वर्षाला पाच टक्के वाढतो आहे! डॉक्टरांच्या चिड्डीशिवाय मिळणाऱ्या औषधांमध्ये अशा औषधांचा वाटा पंधरा टक्क्यांच्या वर आहे. या शिवाय घरगुती उपचार, पर्यायी वैद्यकी, ह्यांचाही ह्यात वाटा आहे. जवळ-जवळ ही सर्व औषधेही वेदना किंवा दुखीचं मूळ कारण न शोधता, त्या कारणावर उपाय न करता, फक्त वेदनेचा संदेश मेंदूपर्यंत जाऊ नये, म्हणून वेदनाग्रही मज्जातंतू आणि चेतनासंस्थेचा मार्ग बंद करतात. त्यामुळे त्यांचा परिणाम तात्पुरताच राहतो.

‘वेदना/ दुखी’ ह्यांना ‘व्याधी’ समजून त्यावर मूलभूत संशोधन करावं असा प्रयत्न, ‘वेदना-शास्त्रा’चे संस्थापक आणि ‘द मॅनेजमेंट ऑफ पेन’ ह्या प्रसिद्ध पुस्तकाचे लेखक प्रो. जॉन बॉनिका ह्यांनी पन्नास वर्ष केला. ह्या प्रयत्नांचा परिपाक म्हणून आता ‘वेदनाशास्त्र’ (पेन मेडिसिन) ही वैद्यकीची नवी शाखा हळूहळू सुरू होते आहे. गेली दहा वर्ष एमआरआय तंत्र वापरून मेंदू आणि वेदना ह्यांचा परस्पर संबंध जुळवला गेला आहे. काटा टोचून पाय दुखणे, वयाबरोबर गुढे दुखणे, तापाने सारं अंग दुखणं, अशा वेदनांवर फक्त बाम न लावता, किंवा पेन-किलर न घेता, खात्रीलायक शास्त्रीय उपाय आणि उपचार मिळण्यासाठी ‘पेन-डॉक्टर’ कडे जाण्याचे दिवस आता फार दूर नाहीत!

गवयाचं पोर रडतं ही सुरात असं म्हणतात. दिपाली कामत यांच्या बाबतीत हेच झालं. आजोबा पं. उपेंद्र कामत, शास्त्रीय संगीत गायक, रेडिओ आर्टिस्ट होते आणि चुलत आजोबा पंडित रामदास कामत हे सुप्रसिद्ध नाट्यसंगीत गायक कलाकार. त्यामुळे घरातच

गाणं होतं. त्यांचे वडील आणि काका दोघेही व्यवसायाने डॉक्टर. पण दोघांनाही गाण्याची आवड होती.

तीन वर्षांची असताना रेडिओवर लागलेलं नवीन हिंदी चित्रपट गाणं, दिपाली अगदी रंगात येऊन गात होत्या. त्यांच्या गाण्यातला स्पार्क वडिल डॉ. गौतम कामत यांनी ओळखला आणि दिपाली यांना आपल्या काकांकडे, पंडित रामदास कामत यांच्याकडे घेऊन गेले. इथून दिपाली यांचा संगीत प्रवास सुरु झाला. त्यांचे कान तयार व्हावेत यासाठी वडील उत्तमोत्तम संगीताच्या कॅसेट्स घरात लावत असत. वयाच्या पाचव्या वर्षापासून श्रीमती सुहासिनी व्यास यांच्याकडे शास्त्रीय संगीत शिक्षणाची सुरुवात झाली. आजोबा रामदास कामत नाट्य गीतांची तयारी करून घेत. शाळेत, पुढे कॉलेजातही वेगवेगळ्या स्पर्धांमध्ये त्या भाग घेऊ लागल्या, पारितोषिकं मिळत गेली. त्यामुळे

अपार मेहेनत आणि सर्वांचे सहकार्य

त्यांच्यातला आत्मविश्वास वाढला. रामदास कामत यांच्या सल्ल्याने सुप्रसिद्ध शास्त्रीय संगीत गायिका आशाताई खाडीलकर यांच्याकडे शास्त्रीय संगीत तसंच नाट्यसंगीत शिक्षणाची सुरुवात झाली. आशाताईबद्दल त्या कृतज्ञता व्यक्त करतात कारण त्यांनी खूप लहान वयात दिपाली यांना शिष्या म्हणून स्वीकारलं. गुरु श्री मनोहर जोशी यांच्या मार्गदर्शनाखाली गांधर्व विद्यापीठाच्या विशारद पर्यंत परीक्षा दिल्या. त्यांच्याकडील शिक्षण अजूनही चालू आहे. सध्या कोविड मुळे खंड पडला

गुरुकुल

आहे. कॉलेजमध्ये असताना काही काळ सुप्रसिद्ध संगीतकार श्री. विकास भाटवडेकर यांच्याकडे गझल्स तसेच सुगम संगीत शिकायची संधी मिळाली. दिपाली म्हणतात, त्यांना लहानपणापासून खूप मोठे गुरु लाभले.

अर्थात गाणं सुरु होतं तरी घरात शिक्षणाला तेवढंच महत्त्व होतं. दिपाली अभ्यासातही वरचढ होत्या. त्यांनी बीकॉम एमकॉम सीए सीएस केलं. पण फायनान्स मध्ये करिअर करताना गाण्याकडे हवं तसं लक्ष देता येत नाहीये याची खंत वाटत होती. संगीताचं त्यांना जणू वेड होतं.

स्वरदीप ही संगीत संस्था हा दिपाली यांच्या आयुष्यातील सुखद अपघात आहे. २०१४ मध्ये आईच्या मैत्रिणींनी आमच्या मुलींना गाणं शिकवशील का ? असं विचारलं. त्यांनी प्रयत्न करीन असं सांगितलं आणि दोन मुलींसह क्लासची सुरुवात झाली. एका मुलीच्या आईने गाणं शिकण्यात रस दाखवला आणि मुलांच्या बरोबरीने लेडीज बॅचची सुरुवात झाली. पुढे नोकरी करणाऱ्या स्त्रिया आणि पुरुषांसाठी

विकेंड बॅचेस तसंच लेट इव्हनिंग बॅचेस सुरु झाल्या. शास्त्रीय, सुगम, बॉलिवूड आणि कराओके असं सर्व प्रकारचं संगीत त्या शिकवू लागल्या. विद्यार्थी संख्या वाढू लागली तशी अंधेरी आणि नंतर गोरेगाव येथे ही नवीन बॅच सुरु झाल्या. हे सारं कोणत्याही प्रकारची जाहिरात न करता केवळ माऊथ पब्लिसिटीने झालं. आत्तापर्यंत त्यांच्याकडे सुमारे एक हजार विद्यार्थी शिकून गेलेले आहेत. ज्यात सर्वांत लहान विद्यार्थिनी साडेचार वर्षांची आणि सर्वांत मोठी चौऱ्याऐंशी वर्षांची आहे. सध्या ऑनलाईन क्लासेस सुरु आहेत आणि मुंबई, महाराष्ट्रच नव्हे तर जगभरातून विद्यार्थी गाणं शिकत आहेत.

आता करिअर विषयी गंभीरपणे विचार करायला सुरुवात केली. फायनान्स नाही, गाणं करायचं.. हा मोठा निर्णय होता. या वेळेपर्यंत त्यांचं लग्नही झालं होतं. त्यामुळे सासरच्यांच्या पाठबळाशिवाय हे शक्यच नव्हतं. पण सासरची मंडळी विशेषतः पती श्री. पवन अग्रवाल यांचं संपूर्ण सहकार्य लाभलं. श्री पवन अग्रवाल स्वतः सीए, बँकर आहेत. आरबीआय मध्ये काम करतात. ते गात नाहीत. पण त्यांनी घराची जबाबदारी बरोबरीने उचलली. तसंच क्लासचे वेगवेगळे प्रोग्राम्स, वर्कशॉप्स यामध्येही त्यांचा तांत्रिक सहभाग असतो. त्यामुळे दिपाली आपल्या स्वप्नपूर्तीच्या दिशेने वाटचाल करू शकल्या. Passion turned into profession हे त्यांच्या बाबतीत अगदी खरं आहे.

दिपाली यांची आई ज्योती स्वतः गाणं शिकलेली नसली तरी तिला गाण्याची अतिशय आवड आहे त्यामुळे आयुष्याचा जोडीदार अर्ध्यावर डाव सोडून गेला तरी त्या स्वतःची नोकरी घर सांभाळून दिपाली यांच्या मागे खंबीरपणे उभ्या राहिल्या. त्यांना क्लासला, वेगवेगळ्या कार्यक्रमांना घेऊन जाणे तिथे सोबत थांबणे हे त्यांनी नोकरी सांभाळून केले. दिपाली यांचे शिक्षण आणि करियर ही त्यांची प्रायोरिटी होती. आई-वडील दोघांची ही भूमिका त्यांनी

एकटीने निभावली. दिपाली यांची मुलगी साईशा पाच वर्षांची आहे आणि मुलगा गौतम सहा महिन्यांचा आहे. साईशा खूप छान गाते. तिच्यावर ही जणू गाण्याचे गर्भसंस्कार झालेले आहेत.

दिपाली यांनी आजवर टीव्ही सिरियल्स करता गाणी, तसंच छोट्यांसाठी बालगीतं गायली आहेत, लुईस बँक्स, कौशल इनामदार

यांसारख्या दिग्गजांबरोबर, तसंच बाल सरगम, कीप अलाइव्ह, उत्तुंग अशा म्युझिकल ग्रुप्स बरोबर काम केलं आहे. Mumbai Anthem या मुंबई सन्मान गीतासाठी आवाज दिला आहे.

त्यांना कॉलेज मध्ये असताना Best Student Award, Ojaswini Young Women Achiever's Award, २०१९ मध्ये Inspired Beyond Motherhood Awards तर्फे Artist Of the year Award, २०२० मध्ये रंगोली अवॉर्ड्स तर्फे Best Singeer Category Award.. असे अनेक सन्मान प्राप्त झाले आहेत.

पुढे काय ? असं विचारताच त्या म्हणतात, त्या आजवर breathe technic, voice modulation, गाणं सोपं करून कसं गावं, याची वर्कशॉप्स घेत आल्या आहेत. ती अजून मोठ्या प्रमाणावर घ्यावीत, तसंच चांगल्या संगीताचा प्रसार करावा हीच त्यांची इच्छा आहे.

अनुश्री क्षीरसागर
९८२०५०९७६२

पेडर रोडवरील फ्लॅट

बऱ्याच दिवसांनी परवा एक चित्रीकरण करण्याची संधी मिळाली. इन मिन तिन मिनिटांचाच लघुपट माझी भूमिकाही छोटी पण एकंदरीत हेतू व दर्जा उत्तम असल्याने करायला मजा आली. त्यात आवडत्या मित्रा बरोबर समीर सामंत बरोबर अख्खा दिवस घालवायला मिळाला. चार नवीन व गुणी कलाकारांच्या ओळखी झाल्या. Covid19 च्या निष्क्रिय, वैराण वाळवंटातून चालताना अचानक गोड्या पाण्याचं छोटंसं तळं सापडावं तसंच काहीसं झालं. पण या सर्वांवर कडी म्हणजे चित्रीकरणाची जागा. पेडर रोड वरील एका इमारती मधे तिसऱ्या मजल्यावरील एक 3,880 sq. ft. चा आलिशान फ्लॅट. मरीन ड्राईव्ह, वरळी व वांद्रे सी फेस आणि पेडर रोड येथील फ्लॅट बाहेरून सत्य चक्षुनी जवळ जवळ रोजच बघायचो पण ते आतून कसे असतील ते मनः चक्षुनीच बघाव लागे. कारण अश्या फ्लॅट मधे राहणारा मित्र किंवा मैत्रीण मला कधीच लाभले नाहीत. त्यामुळे या निमित्ताने मी डोळ्यांची

केव्हापासून राहिलेली ही हौस भागवून घेतली. माझ्या घराच्या हॉल एवढी बाल्कनी, बेडरूम एवढी बाथरूम आणि खोल्याना जोडणाऱ्या पॅसेज मधे एक अंडर आर्म क्रिकेट मॅच सहज खेळता येण्याजोगी. वगैरे वगैरे. पण खरी गंमत म्हणजे या फ्लॅटचा इतिहास. याची मालकी बडोद्याच्या गायकवाड महाराजांची. माजी पंतप्रधान इंदिरा गांधीना जेव्हा माजी पंतप्रधान राजीवजींच्या वेळी दिवस गेले होते तेव्हा त्या येथे येऊन राहिल्या होत्या असे कळले. एखाद, दोन महिने अधिक राहिल्या असल्या तर राजीवजींचा जन्म येथेच झाला असता. माझ्या मनः चक्षु समोर लगेच त्यांची बरीच काल्पनिक दृश्ये तरळून गेली. इतिहासाची शान दिवाणखान्यात लावलेल्या अनेक मोठ मोठ्या तसबीरिवरून सहज दिसून येत होती. जुनागड, धार, बडोदा, जोधपूर, जम्मू व काश्मीर इ. सर्व संस्थांनाच्या राजे रजवाड्यांची त्यात रेलचेल होती. त्यांचे ते राजेशाही पोशाख, फेटे, मंदील, छातीवरची पदके व झालरी डोळे दीपवणाऱ्या होत्या.

उत्साहात मी बरेच फोटो काढले. चित्रीकरण संपलं. जड हृदयाने मी त्या घराचा निरोप घेतला. रात्री झोपतानाही माझे मनःचक्षु गायकवाड महाराजांच्या घोडा गाडी बरोबर धावत होते.

दुसऱ्या दिवशी मी माझ्या मेहुण्याला तुषार सामंतला फोन केला. माझ्या बायकोचा भाऊ. उत्तम तबलजी. प्रकाश गोरे या राष्ट्रपती पदक पटकवलेल्या तबलापटुचा पट्टशिष्य. त्याच्या लहानपणापासून या त्याच्या गुरुंबरोबर त्याने, भीमसेन जोशी, वसंतराव देशपांडे, अल्लरखां, झाकीर हुसेन या सारख्या दिग्गजांच्या मैफिली अनुभवल्या आहेत. श्रीनिवास खळे साहेब त्याला आपला मानसपुत्र म्हणत. पार मंगेशकर वुटुंबियांपासून संगीत क्षेत्रातील सर्व मातृबरांकडे त्याचा राबता असतो. त्याच्याबद्दल एवढं सांगण्याचं कारण म्हणजे या सर्वांमुळे त्याच्याकडे ऐकण्यासारखे एकसे एक किस्से असतात. दुसऱ्याच दिवशी त्याला फोन करण्याचा छुपा हेतू हा की कालच्या माझ्या किश्याचा runway जर मी बांधला तर त्यावर त्याच्या एखाद्या रमणीय किश्याच विमान मस्त take off घेईल. आणि झालंही तसंच. पेडर रोड वरील बडोद्याच्या गायकवाड महाराजांचा फ्लॅट म्हटल्यावर तो लगेच म्हणाला 'अरे हो मी गेलोय तिथे 1977 साली. S. S. C. ला होतो मी

आम्ही पार्लेकर ३०

कुठल्याही माध्यम संस्थेचा संपादकीय विभाग हे एक अजब रसायन असते. कधी 'डेडलाईन'चे टेन्शन, कधी एखाद्या सामाजिक विषयावर जोरदार चर्चा तर कधी 'सेलिब्रिटी' पाहुण्यांबरोबर दिलखुलास गप्पा. येथे सतत काही ना काही घडत असते. येत्या वर्षाअखेर ३० वर्षे पूर्ण करणाऱ्या 'आम्ही पार्लेकर'चा संपादकीय विभागसुद्धा अशा अगणित घटनांचा साक्षीदार आहे. त्यातील काही निवडक किस्से थेट आमच्या संपादकीय विभागातून !

फसलेली गुंतवणूक, फणाधारी मित्र आणि बरच काही .....

एवाद्या उपनगराचं स्वतःचं असं स्थानिक वार्तापत्र असणं आणि सलग ३० वर्षे ते अविरत सुरू राहणं ही गोष्टच विलक्षण आहे. त्या उपनगराच्या सांस्कृतिक वैभवाचं ते द्योतक म्हणता येईल. विलेपार्ल्याइतकी 'हॅर्पनिंग' नगरी मुंबईत तरी दुसरी कोणती नसेल.

२००३ मध्ये 'आम्ही पार्लेकर'च्या वार्षिक अंकाच्या प्रकाशन समारंभाचं सूत्रसंचालन करण्याच्या निमित्ताने माझा 'पार्लेकर टीम'मध्ये प्रवेश झाला आणि पुढची १४-१५ वर्षे मी पार्लेकरच्या सगळ्या उपक्रमांमध्ये सहभागी होत राहिले. यंदा तिशीचा टप्पा गाठणाऱ्या या वार्तापत्राच्या निम्म्या प्रवासाची मी साक्षीदार आहे हे जाणवलं तेव्हा गंमत वाटली.

पार्ले परिसरातील घडामोडींचा आढावा, विविध विषयांवरचे माहितीपूर्ण लेख, यशवंतांच्या मुलाखती, पार्ल्यातील सामाजिक संस्थांची साद्यंत माहिती, स्थानिक समस्यांची दखल, अशा अनेक पैलूंचा समावेश करून दर महिन्याचा 'आम्ही पार्लेकर'चा अंक परिपूर्ण व्हावा यासाठी आम्ही नेहमीच प्रयत्नशील होतो. दरवर्षी जुलै महिन्याच्या अंकात पार्ल्यातील शाळांच्या दहावीच्या निकालाची टक्केवारी, प्रत्येक शाळेतील पहिल्या पाच विद्यार्थ्यांच्या छायाचित्रांसह आम्ही प्रकाशित करत असू.

तेव्हा नव्याने जाणवलं की पार्ले नगरी शैक्षणिक सोयींनी किती समृद्ध आहे. एकट्या पार्ले पूर्व भागात तब्बल ११ शाळा आहेत. महाविद्यालये, प्ले स्कूलस, पूर्व प्राथमिक शाळा वेगळ्याच ! तीच गोष्ट सांस्कृतिक कार्यक्रमांची. 'आम्ही पार्लेकर'चं 'वृत्त विशेष' सदर नेहमी गच्च भरलेलं असे. झालेल्या कार्यक्रमांचा वृत्तांत आणि आगामी कार्यक्रमांची माहिती अंकातील उपलब्ध जागेत बसवताना कसरत करावी लागे.

एक दिवस पार्लेकरच्या ऑफिसमध्ये एका आर्जीचा फोन आला. त्यांचं म्हणणं होतं, 'तुमच्या पेपरातील जाहिरात वाचून पैसे गुंतवले आणि आता तो पैसे परत देत नाहीये. तुम्ही काहीतरी करा.' आर्जीनी फार चौकशी न करता, मुलाला न सांगता ही गुंतवणूक केली होती. त्यामुळे याबाबत माझ्या मुलाला काही कळू देऊ नका असही त्या परत परत सांगत होत्या. खरं तर जाहिरातीमधील मजकूराच्या सत्यासत्यतेची जबाबदारी प्रकाशनावर नसते. पण तरीही त्या जाहिरातदाराला बोलावून घेतलं आणि आर्जीचे पैसे परत करण्याविषयी खडसावलं. त्याने काही रक्कम परतही केली. पुढे आर्जीच्या निधनानंतर त्यांच्या मुलाच्या कानावर ही हकिकत घातली आणि त्याने सगळे पैसे परत मिळवले. या प्रकारात आमची चूक नसली तरी ते प्रकरण निपटलं तेव्हा बरं वाटलं.

अंक आवडतो, अतिशय वाचनीय असतो असा अभिप्राय अनेक जण देत. अंक घरपोच

व्हायला एखादा दिवस उशीर झाला तरी लगेच फोन करून विचारत. दरवर्षी डिसेंबर महिन्यात प्रकाशित होणारा आम्ही पार्लेकरचा वार्षिक विशेषांक तर नेहमीच रसिक वाचकांच्या विशेष पसंतीचा असे. दिवाळी अंकासारखा असणारा हा अंक रंजक आणि संग्राह्य व्हावा यासाठी ऑगस्टपासूनच विचार सुरू व्हायचा. कोणत्या सेलिब्रिटींच्या मुलाखती घ्याव्यात, व्यंगचित्र मालिकेचा विषय काय, न्यूज मेकर्समध्ये कोण, हटके लेख कसे घेता येतील... यावर कितीतरी मिटींग्स... चर्चा... मत मतांतरे... नुसता गलबला! खूप धमाल असायची. मजकूर नक्की झाला की पुढची धावपळ...लेखांना समर्पक शीर्षक देणं, शुद्धलेखन, मांडणी, सजावट आणि मग मुखपृष्ठ कसं - काय यावर चर्चा. मुखपृष्ठावर दरवर्षी एका पार्लेकर चित्रकाराची कलाकृती छापण्याचं आम्ही ठरवलं होतं आणि त्याप्रमाणे सलग १०-१२ वर्षे करू शकलो याचा आनंद आहे. वार्षिकांकाच्या निमित्ताने डॉ. अरूणा ढेरे, अच्युत गोडबोले, नीना कुलकर्णी, सोनाली कुलकर्णी, अच्युत पालव, मुक्ता बर्वे, डॉ.संदीप वासलेकर अशा अनेक मान्यवरांच्या मुलाखती घेण्याची संधी मिळाली. या मुलाखतींनी माझं अनुभव-विश्व समृद्ध केलं.

हल्लीच्या काळात स्वतःचं यू-ट्यूब चॅनल असणं यात फार काही विशेष नाही. पण १८ वर्षांपूर्वी 'आम्ही पार्लेकर'ने स्वतःचं 'केबल चॅनेल' सुरू केलं होतं आणि ३-४ वर्षे ते यशस्वीपणे चालवलं देखील. (तेव्हा यू ट्यूबचा जन्मही झाला नव्हता.) क्रिडा विषयक कार्यक्रम, रेसिपी शो, सौंदर्य सल्ला, आर्ट अँड क्राफ्ट शो, दर रविवारी बातम्या, असे विविधरंगी

कार्यक्रम असत. बातम्यांचं संकलन, लेखन, बातम्यांच्या शूटिंगची व्यवस्था सगळं आम्हीच म्हणजे 'आम्ही पार्लेकर संपादकीय टीम' करत होतो. दूरदर्शनच्या बातम्यांमध्ये जशी एक छोटी मुलाखत असते तशी मुलाखतही असायची. एकदा सर्प-मित्र भरत जोशींची मुलाखत सुरू होती. सापांचे प्रकार, विषारी - बिनविषारी साप कसा ओळखायचा वगैरे बरंच काही ते सांगत होते पण माझं त्याकडे लक्षच नव्हतं कारण बोलता बोलता एकेका पेटीतून जिवंत कोब्रा, मण्यार बाहेर काढून ते दाखवत होते. आमचा एवढासा स्टुडिओ, बाजूबाजूच्या खुर्च्यांवर बसून आमची मुलाखत चालू आणि मधेच डोलणारे भरत जोशींचे फणाधारी मित्र!! आज ते आठवून हसू येतंय पण तेव्हा पोटात गोळा आला होता. चॅनेलसाठी काम करताना असे कितीतरी गमतीशीर अनुभव आले.

मुंबईतल्या अनेक उपनगरांपैकी एक असलं तरी पार्ल्याला स्वतःची अशी ओळख आहे. ही ओळख जशी इथल्या शैक्षणिक- सामाजिक संस्थांमुळे आहे तशीच पार्लेकर रहिवाश्यांमुळेही आहे. आपापल्या क्षेत्रात उत्तुंग काम करणारे, साहित्य- संगीत - कलेमध्ये रमणारे गुणीजन सामंजस्याने, आनंदाने इथे राहतात. त्यांच्या या जगण्याचं प्रतिबिंब 'आम्ही पार्लेकर'च्या पानापानांतून उमटलेलं दिसतं आणि हेच या वार्तापत्राच्या ३० वर्षांच्या वाटचालीचं महत्त्व आहे !!

प्रज्ञा काणे

९८६९५४७५७७

पान ८ वरून

पेडर रोडवरील फ्लॅट

तेव्हा. 'It was a smooth takeoff. पुढील किस्सा खालील प्रमाणे :

इथं एक बदल आहे. तुषार गेला होता तो हा फ्लॅट नाही पण गायकवाड महाराजांचा पेडर रोडचाच एक बंगला. पण त्यामुळं गंमत अजिबात कमी होत नाही. तर झालं असं की गायकवाड महाराजांनी या बंगल्यावर त्यांच्या गाण्याचा कार्यक्रम आयोजित केला होता आणि तबल्याच्या साथीला प्रकाश गोरेना पाचारण केलं. नेहमी प्रमाणे आपल्या गुरूंबरोबर तुषारची स्वारीही असणार होती. मैफिलीची सुरुवात खुद्द महाराजांच्या गाण्याने होणार होती व मग चंद्रकांत लिमये व इतर काही खास गायक आपापली कला पेश करणार होते. ठरल्या वेळे आधीच सर्वजण बंगल्यावर पोहोचले. वाद्यांची जुळवाजुळव चालू असताना एक गृहस्थ माफक देखरेख करत होते. सोप्यावर बसून गोरे व लिमये साहेबांबरोबर गप्पा मारत होते. तयारी पूर्ण झाली. पण महाराज अजून आले नव्हते. सर्व पाहुणचारही झाला पण महाराजांचा पत्ता नाही. तुषार अस्वस्थ. मैफिलीसाठी आतुर. 'कधी सुरु होणार?' त्याचा प्रकाश सरांना कुजबुजता अधीर प्रश्न. 'अरे, महाराजांनी सांगितलंय की त्यांच्याच गाण्याने सुरुवात करायचीय.' प्रकाश

सरांचं कुजबुजतं शंका निरसन. पण गप्पा काही संपेनात व महाराज काही येईनात. राजेरजवाड्यांचं असच असावं, तुषारच्या मनात आलं. भरजरी कपडे करून, सारा लवाजमा व सुरक्षा रक्षक घेऊन येतायेता उशीर हा होणारच. पण महाराजांना बघण्याची आतुरता काही आवरेना. 'कधी येणार महाराज?' तुषार परत सरांच्या कानाशी लागला. सरांनी तुषार कडे एक जळजळीत दृष्टिक्षेप टाकला व हळूच फिसकारले, 'गप्प बस. समोर सोप्यावर बसलेलेच महाराज आहेत.' कासस य? तुषारची दांडी गूल. हे छानसा सदरा, जीन्स ची पॅन्ट व सपाता घालून बसलेले गृहस्थच गायकवाड महाराज? मग तो मंदील, भरजरी पोशाख, सारा लवाजमा? तुषारच्या मनः चक्षु समोरील महाराजांच्या प्रतिमेच्या पार ठीक-त्या उडाल्या. मनातल्या मनात म्हणाला 'माझं ठीक आहे हो. मी त्यांना प्रत्यक्ष बघितलं व तुम्ही सांगितलंही. पण मी माझ्या मित्रांना कसं पटवून देऊ की फोटोतले हे जीन्स घातलेले गृहस्थच बडोद्याचे गायकवाड महाराज आहेत?' तेव्हाच महाराज गायला बसले, मैफिल सुरु झाली आणि तुषारने स्वतःच्या मनः चक्षुनां मिटून घेतलं

प्रसाद आठल्ये

९८२०६१३४४५

MaanManthaan

REJUNITE YOUR MIND

IMPORTANCE OF MENTAL DETOXIFICATION

After performing mental detoxification, an individual feels much relaxed, experiences a high level of energy, gains patience to let go of things, get an increase in concentration on important aspects, increases work efficiency, more positive thoughts, calm nature, reconnection with blissful life and gains a better version of one's true self.

MAAN MANTHAN

To book an appointment contact: 9152017170

YOUR MENTAL HEALTH MATTERS /

LIKE YOUR BODY

YOUR MIND TOO

NEEDS MENTAL

DETOXIFICATION

TO KNOW MORE

ABOUT

SPECIAL PACKAGES

AND OFFERS

PLEASE CONTACT

9152017170

Benefits of Mental Detox & How does it make you feel? :

- De-stress
- ↓
- Gain patience & avoid stagnation
- ↓
- Gain high level of energy
- ↓
- Increase in concentration
- ↓
- More positive thoughts
- ↓
- Selectively socialized
- ↓
- Focus-increases determination and productivity
- ↓
- Attaining your goals

समांतर २

हल्ली ओटीटी प्लॅटफॉर्म आणि वेब सिरीज या गोष्टी खूप लोकप्रिय होत आहेत .

अशीच एक लोकप्रिय वेब सिरीज म्हणजे 'समांतर २'. या सिजनच्या सुरुवातीला कुमार हा चक्रपाणीने दिलेल्या डायरीतील रोज एक पान वाचत असतो. हे पान म्हणजे त्याचे भविष्य असते. कुमार त्याच्या भविष्यावर नियंत्रण ठेवण्याचा प्रयत्न करतो. काही प्रमाणात त्यात त्याला यश देखील मिळते पण डायरीत लिहिलेल्या भविष्याप्रमाणे एक स्त्री (सई ताम्हणकर) त्याच्या आयुष्यात येते आणि कुमार नियतीच्या फेऱ्यांमध्ये गुंतून जाऊ लागतो. ही स्त्री नक्की कोण? कुमार नियतीचा फेरा मोडणार की त्यात गुंतत जाणार? चक्रपाणीच्या डायरीतील भविष्य कुमारच्या बाबतीत खरे ठरणार का? या सर्वांची उत्तरे जाणून घेण्यासाठी तुम्हाला 'समांतर २' ही वेब सिरीज पहावी लागेल. यात कुमारच्या भूमिकेत स्वप्नील जोशी तर चक्रपाणीच्या भूमिकेत अभिनेते नितीश भारद्वाज आहेत. 'समांतर २' ही मराठी, हिंदी, तामिळ आणि तेलगू भाषांमध्ये एम एक्स प्लेअर एक्सक्लुझिव्हवर १ जुलै पासून विनामूल्य पाहता येईल. ज्येष्ठ अभिनेते नितीश भारद्वाज म्हणतात, 'नियती ही आपल्या कृतीच्या निर्णयाचे गणित असते, म्हणून आपण आपल्या कर्मावर निर्विकारपणे लक्ष केंद्रित करूया.' स्वप्नील जोशी म्हणतो, 'मेहनत आणि चिकाटीने आपण आपले भविष्य घडवू शकतो, असे मी मानतो, पण काही गोष्टी मात्र आपल्या नियंत्रणाबाहेर असतात.'

भारत माझा देश आहे

कान्स चित्रपट महोत्सव हा एक जगप्रसिद्ध चित्रपट महोत्सव. जुलै महिन्यात हा महोत्सव असणार आहे. आनंदाची गोष्ट ही की ८ जुलै रोजी या कान्स चित्रपट महोत्सवात 'भारत माझा देश आहे' हा मराठी चित्रपट दाखवला जाणार आहे.

मनोरंजन
विश्व

डॉक्टर आशिष अग्रवाल यांनी या मराठी चित्रपटाची निर्मिती केली आहे. तर एबी साई क्रिएशन्स चित्रपटाचे प्रस्तुतकर्ते आहेत. सैनिकी परंपरा असलेल्या गावाच्या पार्श्वभूमीवरील एक हृदयस्पर्शी कथा या चित्रपटात मांडण्यात

आली आहे. या चित्रपटाचे दिग्दर्शन पांडुरंग कृष्णा जाधव यांनी केले आहे. दिग्दर्शक पांडुरंग जाधव म्हणतात, 'आतापर्यंत 'भारत माझा देश आहे' हा चित्रपट अनेक महोत्सवात निवडला गेला आहे. कान्स महोत्सवात देखील हा निवडला गेल्याने या चित्रपटाच्या शिरपेचात आणखी एक मानाचा तुरा खोवला गेला आहे. या चित्रपटाची पटकथा आणि संवाद लेखन निशांत धापसे यांनी केले आहे. बाबासाहेब पाटील आणि विशाल चव्हाण हे कार्यकारी निर्माते आहेत. या चित्रपटात शशांक शेंडे, मंगेश देसाई, हेमांगी कवी, छाया कदम, राजरवीसिंहराजे गायकवाड, देवांशी सामंत, नम्रता साळोखे हे कलाकार आहेत.

गणेश आचवल
९८२१२६८३९१

जय भवानी जय शिवाजी

स्टार प्रवाह वाहिनीची लोकप्रियता दिवसेंदिवस वाढत आहे. येल्या २६ जुलै पासून रात्री दहा वाजता 'जय भवानी जय शिवाजी' ही ऐतिहासिक मालिका स्टार प्रवाह वर सुरु होणार

आहे. या मालिकेचे प्रमोज प्रचंड लोकप्रिय होत आहेत. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्वराज्य स्थापनेच्या पूर्ततेसाठी हजारो शिलेदारांनी आपले प्राण पणाला लावले आहेत. याच शिलेदारांच्या शौर्याची गाथा सांगणारी ही मालिका आहे. नेताजी पालकर, बाजीप्रभू देशपांडे, शिवा काशिद, जीवा महाला, तान्हाजी मालुसरे, कान्होजी जेधे, प्रतापराव गुजर, हंबीरराव मोहिते, मुरारबाजी देशपांडे, कोंढाजी फर्जद या शूरवीरांची नावं आपल्याला परिचित आहेत. 'जय भवानी जय शिवाजी' ही मालिका या शिलेदारांच्या शौर्याला अर्पण असेल. सुप्रसिद्ध अभिनेता भूषण प्रधान या मालिकेत छत्रपती शिवरायांची भूमिका साकारणार आहे. स्टार प्रवाह प्रस्तुत या मालिकेची निर्मिती दशमी क्रिएशन्सची असून २६ जुलैपासून रात्री १० वाजता छत्रपती शिवरायांच्या शिलेदारांची ही गोष्ट प्रेक्षकांच्या भेटीला येणार आहे